



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

בפני כבוד השופט מחמוד שדאפנה

### בעניין הקטינים:

1. ס. ש. ת"ז \*\*\* יליד 2004
2. נ. י. ש. ת"ז \*\*\* יליד 2005
3. א. ב. ש. ת"ז \*\*\* יליד 2007

### התובעת

ד. ב. (ש. ת"ז \*\*\*  
ע"י ב"כ עו"ד גבי אלמשעלי

נגד

### הנתבע

ח. ש. ת"ז \*\*\*  
ע"י ב"כ עו"ד סמדר וינברג ואח'

### פסק דין

על המדוכה שתי תובענות להכרעה שהוגשו על ידי התובעת גב' ד. ש. ת"ז \*\*\* (להלן: "התובעת" ו/או "האם" ו/או "ד.") כנגד הנתבע מר ח. ש. ת"ז \*\*\* (להלן: "הנתבע" ו/או "האב" ו/או "ח.") (להלן שניהם: "הצדדים" ו/או "בני הזוג"), האחת תובענה לאיזון משאבים (תלה"מ 17-03-43447 ; להלן: "התביעה הרכושית"), והשנייה תביעה למזונות ומדור קטינים (תלה"מ 17-03-43438 ; להלן: "התביעה למזונות").

### רקע עובדתי ודיוני

1. התובעת והנתבע נישאו זל"ז כדמו"י ביום 21.6.2001, ומנישואים אלה נולדו לצדדים שלושה ילדים:

ס. ש. ת"ז \*\*\*- יליד 2004, כבן 17 שנים ושבעה חודשים (להלן: "ס.").

נ. י. ש. ת"ז \*\*\*- יליד 2005, כבן 16 שנים ועשרה חודשים (להלן: "נ.י.").

א. ב. ש. ת"ז \*\*\*- יליד 2007, כבן 14 שנים ושבעה חודשים (להלן: "א.ב.").

(להלן: "הקטינים" ו/או "הילדים").

2. במהלך חיי הנישואין, התובעת עבדה בשיווק של "\*\*\*\*", בקיבוץ \*\*\* וכיום היא עובדת במחלקת שיווק ומכירות של מלון "\*\*\*\*", ואילו הנתבע עבד בעבודות שונות- כשכיר בתפקיד מנהל צוות טכני במפעל "\*\*\*\*", כמנהל מחלקת בקרה ומתכנת בקרים בחברת "\*\*\*\*"



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

ובעבודות סאונד באירועים, מסיבות ומקומות בילוי נוספים כעצמאי, וכיום הוא עובד בעבודות מזדמנות.

3. בני הזוג התגוררו במהלך נישואיהם בקיבוץ \*\*\* עד ליום 18.2.2017 בו הורחק הנתבע מבית המגורים על ידי משטרת ישראל. הנתבע התגורר תחילה עם אמו בדירה בקיבוץ, וכיום הוא שוכר בית בקיבוץ \*\*\*. התובעת עזבה את קיבוץ \*\*\*, וכיום מתגוררת יחד עם הקטינים נ. י. ו-א. בדירה בקיבוץ \*\*\* בדמי שכירות חודשיים בסך 4,000 ₪.

4. ביום 8.3.2017 הגישה התובעת בקשה לצו הגנה נגד הנתבע, בה טענה כי הנתבע נהג באלימות כלפיה, ביום 8.3.2017 ניתן צו הגנה במעמד צד אחד, וביום 14.3.2017 לאחר שהתקיים דיון במעמד הצדדים, הוארך תוקף הצו בשלושה חודשים (ה"ט 17-03-17287).

5. במהלך הדיון שהתקיים במעמד הצדדים ביום 14.3.2017 (ה"ט 17-03-17287), הגיעו הצדדים להסכמות, אשר קיבלו תוקף של החלטה, כי הקטינים ישהו עם האב בימים שני ורביעי ובכל סוף שבוע שני. זמני השהות שנקבעו בהחלטה מיום 14.3.2017 (ה"ט 17287-03-17) לא התקיימו בפועל בין הנתבע לקטינים ס. ו-נ. י.

6. כל אחד מהצדדים הציג טיעונים שונים ביחס לנסיבות הפרידה. בקליפת האגוז ייאמר, כי התובעת טענה כי יחסי הצדדים התדרדרו בעטיה של התנהגות הנתבע כלפיה והנתבע אף הורחק מבית המגורים נוכח התנהגותו האלימה, ואילו הנתבע הכחיש טענות אלו וטען, כי דווקא התובעת היא זו שהפגינה לאורך חיי הנישואין אלימות קשה מילולית ופיזית כלפיו וכלפי בני משפחתו.

7. בהחלטה מיום 28.4.2017 נתן המותב הקודם החלטה בדבר מזונות זמניים לשלושת הקטינים, לפי החלוקה הבאה: 1,600 ₪ עבור הקטין א., 1,100 ₪ עבור הקטין נ. י. ו-1,000 ₪ עבור הקטין ס.. יצוין, כי מאחר ובאותה התקופה הקטינים התגוררו עם האם בקיבוץ \*\*\* והאב שילם את מלוא השכירות לא נקבע רכיב המדור. בנוסף, האב חויב בהוצאות מדור בסך 800 ₪ (70% ל-א. 20% ל-נ. י. ו-10% עבור ס.), ונקבע בהחלטה מיום 30.8.2017, כי גובה ההוצאות בגין תשלום שכר דירה המיוחס לקטינים הינו 50% מכל הסכם שכירות, וזאת בנוסף להוצאות מדור בסך 800 ₪ לחודש.

8. בשל סירוב הקטינים ס. ו-נ. י. לקיום כל קשר עם האב, ומאחר ובמשך תקופה ארוכה לא התקיימו זמני שהות בין האב לבין הקטינים, הוריתי בהחלטה מיום 21.9.2019 על הפחתת



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

מחצית מזונותיהם של הקטינים ס. ו- נ.י. החל מיום הגשת הבקשה (6.2.2019), וכן הופחת רכיב הוצאות המדור במחצית לגבי שני הקטינים.

9. לאחר תקופה ארוכה של נתק, חודש הקשר בין הנתבע לבן ס., וביום 1.10.2020 עבר הבן ס. באופן מלא לחזקת אביו.

10. הצדדים חולקים בנטל גידול הקטין א.. על פי תסקיר העו"ס לסדרי דין מיום 20.9.2018 הקטין א. שוהה אצל האב בימי ראשון ורביעי כולל לינה וכל סוף שבוע שני לסירוגין. הקטין נ. י. מסרב להיות בקשר עם אביו מאז 10.4.2017 ולא מתקיימים זמני שהות כלשהם בינו לבין האב.

11. בדיון שהתקיים ביום 21.2.2021, הוחלט בהסכמת הצדדים, כי התובעת תקבל את המשמורת על שני הילדים נ. י. ו- א., וכי המשמורת על הילד ס. תהיה בידי הנתבע. כן הוסכם, כי מזונות הילד ס. יופסקו החל מיום 1.10.2020 (התאריך שבו עבר ס. לחזקת אביו), ובהתאם להחלטה מיום 2.4.2021 קצבת הילד ס. תועבר לידי האב. בנוסף נקבע, כי זמני השהות בין הנתבע לקטינים נ.י. ו- א. ימשיכו להתקיים באותה מתכונת הקיימת כיום, וביום 15.12.2021 ניתן פסק דין שנתן תוקף להסכמות הצדדים.

12. כעת המחלוקות שנותרו בין הצדדים, לגביהן נדרשת הכרעה שיפוטית, הן בשאלת גובה המזונות והכרעה בתביעה הרכושית.

13. בדיון שהתקיים ביום 11.7.2019 נקבע התיק לשמיעת ראיות, ובית המשפט הורה לצדדים להגיש תצהירי עדות ראשית מטעמם. ביום 7.4.2019 הוגשו תצהירי עדות ראשית מטעם התובעת, וביום 6.6.2019 הוגשו תצהירי עדות ראשית מטעם הנתבע.

14. בתאריכים 20.1.2020 ו- 10.9.2020 התקיימו לפני ישיבות הוכחות, במהלכן שמעתי את הצדדים והעדים מטעם הנתבע, וביום 19.9.2020 ניתן צו להגשת סיכומים בכתב, הצדדים פעלו בהתאם, ועתה בשלה העת למתן פסק דין.

**התביעה הרכושית - תלה"מ 17-03-43447**

**תמצית טענות התובעת**



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

15. לטענת התובעת, חייהם המשותפים של הצדדים היו רצופים מתחים, אלימות מילולית ואף אלימות כלכלית ופיזית של הנתבע כלפי הרכוש בבית ואף כלפי התובעת.

16. התובעת הוסיפה וטענה, כי אגב חייהם המשותפים צברו הצדדים רכוש ונכסים כמפורט להלן:

- חשבונות בנק נפרדים.
- רכב מסוג טויוטה קורולה, שנת ייצור 2007 (הרשום על שם התובעת).
- ציוד רב שקשור לעבודת הנתבע (הן לעבודות הסאונד והן לעבודות התחזוקה) - ציוד זה נמצא כיום בשימוש הנתבע.
- מיטלטלין בבית.
- זכויות פנסיוניות שונות ממקומות העבודה.
- חיסכון בבנק הפועלים בסך של 47,404 ₪ (המקושר לחשבון התובעת).
- חיסכון על שם הקטין ס..
- ביטוח חיים של הנתבע בחברת "מגדל".
- תכניות חסכון נוספות (המקושרות לחשבון הבנק של הנתבע).
- הלוואה שעמדה במועד הקובע על סך של כ- 57,900 ₪.
- חוב עו"ש התובעת במועד הקובע 964- ₪.
- חיוב כרטיסי אשראי ליום הקובע.
- יתרה בחשבון הנתבע.

17. עוד הוסיפה התובעת בסיכומיה, כי הנתבע לקח ציוד רב בטענות שונות ומשונות וכעת הוא מעוניין לקבע את המצב. לדבריה, היא מוכנה לשמוע כל הצעה ומציעה כי התיק ייסגר כאשר כל אחד נשאר במצבו הנוכחי.

18. לטענת התובעת, הנתבע עבד בין היתר כסאונדמן והיה לו ציוד יקר ערך אשר לקח עמו, ואילו התובעת לקחה עמה ציוד של הבית אשר רובו הינו ציוד לשימוש הקטינים ולכן אין להחשיבו כלל. לטענתה, ערך הציוד שנלקח על ידי הנתבע הינו גדול מאוד, זאת לעומת ציוד דל (שאינו לשימוש הילדים) שלקחה התובעת, ומשכך על הנתבע לשלם את מחצית ערך הציוד שנלקח על ידו.



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

19. באשר לרכב, התובעת טוענת, כי הרכב נמכר על ידה בחודש 12/2017 בסכום של 14,000 ₪, וכי יש לראות במחיר זה את מחיר הרכב. לטענתה, הרכב הקיים כיום אינו בר איזון מאחר והוא נרכש ביום 30.1.2018 לאחר היום הקובע ובסיוע אמה של התובעת.

### תמצית טענות הנתבע

20. הנתבע טוען, כי מתחילת הדרך, חייהם המשותפים של הצדדים התנהלו באופן בו רצונה וצרכיה של התובעת היו אלה שעל פיהם יישק דבר, וכי התובעת הפגינה במהלך נישואיהם אלימות קשה מילולית ופיזית כלפי הנתבע וכלפי בני משפחתו. לטענתו, גילויי האלימות של התובעת שהופנו כלפיו וכלפי הקטינים, אילצו אותו לצלם ולהקליט את האירועים שהתרחשו על מנת להגן על עצמו ועל ילדיו משקריה של התובעת.

21. הנתבע טוען בסיכומים מטעמו, כי התובעת מסרבת לחלוק במיטלטלין ומנצלת את העובדה שטרם התקבלה החלטה בסוגיה זו, וכי הוא זכאי לקבל מחצית משווי רכב הטיוטה אשר נרכש על ידי הצדדים ומדובר בנכס בר איזון.

### דיון והכרעה:

### המסגרת הנורמטיבית:

22. לאור מועד נישואי הצדדים ומשלא חתמו על הסכם ממון, חל בעניינם המשטר הרכושי הקבוע בחוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג-1973 (להלן: "חוק יחסי ממון").

23. חוק יחסי ממון נוקט בגישה של הפרדה מוחלטת בנכסי בני הזוג במהלך חיי הנישואין, ודחיית השיתוף בין בני הזוג ככלל למועד הגירושין או לפטירת בן הזוג. סעיף 4 לחוק יחסי ממון, קובע:

**"אין בכריתת הנישואין או בקיומם כשלעצמם כדי לפגוע בקנינים של בני הזוג, להקנות לאחד מהם זכויות בנכסי השני או להטיל עליו אחריות לחובות השני".**

24. חוק יחסי ממון קובע משטר של איזון משאבים בין בני הזוג, ובהתאם להוראות סעיף 5 לחוק יחסי ממון, עם פקיעת הנישואין או במועד שנקבע, יש לערוך איזון משאבים של הנכסים וההתחייבויות אשר נצברו על שם כל אחד מבני הזוג, זאת למעט נכסים מסוימים



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

המנויים בסעיף (סעיפי משנה (1)-(3) לסעיף 5(א)) שנמצא שאין הצדקה לאזן אותם. אלו כוללים, למשל, נכסים שהיו שייכים לאחד מבני הזוג ערב הנישואין, שהתקבלו במתנה או בירושה במהלך הנישואין, או שהוסכם על בני הזוג בכתב כי לא יאוזנו ביניהם:

**5.5(א) עם התרת הנישואין או עם פקיעת הנישואין עקב מותו של בן זוג (בחוק זה – פקיעת הנישואין) זכאי כל אחד מבני הזוג למחצית שווים של כלל נכסי בני הזוג, למעט –**

- (1) נכסים שהיו להם ערב הנישואין או שקיבלו במתנה או בירושה בתקופת הנישואין;
  - (2) גימלה המשתלמת לאחד מבני הזוג על-ידי המוסד לביטוח לאומי, או גימלה או פיצוי שנפסקו או המגיעים על פי חיקוק לאחד מבני-הזוג בשל נזק גוף, או מוות;
  - (3) נכסים שבני הזוג הסכימו בכתב ששוויים לא יאוזן ביניהם.
- (ב) בפקיעת הנישואין עקב מותו של בן זוג יבואו, לענין הזכות, לאיזון המשאבים, יורשיו במקומו.
- (ג) בסעיף זה, "כלל נכסי בני הזוג" – לרבות זכויות עתידיות לפנסיה, פיצויי פרישה, קרנות השתלמות, קופות תגמולים וחסכוניות".

25. בנוסף, בני הזוג חופשיים להסדיר את יחסי הממון שביניהם כרצונם, והם רשאים לעצב הסדר אחר כראות עיניהם באמצעות הסכם ממון בכתב בכפוף לאישור בית המשפט בדרך הקבועה בסעיפים 1-2 לחוק יחסי ממון. במידה והצדדים לא עורכים ביניהם הסכם ממון, או כאשר נכרת ביניהם הסכם ממון אשר שותק בנוגע לסוגיה המוסדרת בחוק, יחול המנגנון הקבוע בסעיף 3 לחוק יחסי ממון.

26. באשר לדרך איזון המשאבים, קובע סעיף 6(ג) לחוק יחסי ממון, כי:

**6(ג) באין הסכמה בין בני הזוג בשאלה מה מגיע מהאחד לשני או באיזו דרך יבוצע האיזון, יחליט בית המשפט או בית הדין לפי הנסיבות, ורשאי הא לקבוע מועדי**



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

הביצוע, הבטחתו ושאר תנאיו, לרבות תוספת ריבית  
במקרה של ארכה או סילוק בשיעורים".

27. סעיף 6 לחוק יחסי ממון חל על כל הנכסים שנצברו במהלך החיים המשותפים, ללא קשר  
על שם מי הם רשומים, וזאת למעט נכסים וזכויות שהוצאו ממסגרת האיזון בסעיפים 5(1)-  
5(3) לחוק יחסי ממון.

28. סעיף 8 לחוק יחסי ממון מאפשר לבית המשפט במקרים המתאימים, לסטות מהכלל הקבוע  
בסעיף 5 וקובע, כי :

8" ראה בית המשפט או בית הדין נסיבות מיוחדות המצדיקות  
זאת, רשאי הוא, לבקשת אחד מבני הזוג – אם לא נפסק בדבר  
יחסי הממון בפסק דין להתרת נישואין – לעשות אחת או יותר  
מאלה במסגרת איזון המשאבים :

(1) לקבוע נכסים נוספים על המפורטים בסעיף 5 ששוויים לא  
יאוזן בין בני הזוג ;

(2) לקבוע שאיזון שווי הנכסים, כולם או מקצתם, לא יהיה  
מחצה על מחצה, אלא לפי יחס אחר שיקבע בהתחשב, בין השאר,  
בנכסים עתידיים, לרבות בכושר השתכרות של כל אחד מבני  
הזוג ;

(3) לקבוע שאיזון שווי הנכסים, כולם או מקצתם, לא יהיה לפי  
שוויים במועד איזון המשאבים, אלא לפי שוויים במועד מוקדם  
יותר שיקבע ;

(4) לקבוע שאיזון המשאבים לא יתייחס לנכסים שהיו לבני הזוג  
במועד איזון המשאבים אלא לנכסים שהיו להם במועד מוקדם  
יותר שיקבע".

29. סעיף 9 לחוק יחסי ממון קובע, כי :

"ראיה על היות נכס בבעלותו או בהחזקתו של אחד מבני הזוג או  
על היותו רשום על שמו, אין בה בלבד כדי לצאת ידי נטל ההוכחה  
שיש למעט נכס זה מן הנכסים ששוויים יאוזן בין בני הזוג".



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

### מן הכלל אל הפרט:

30. בענייננו, אין חולק כי לא נערך הסכם ממון בין הצדדים, ומשכך יחול על הצדדים הסדר איזון המשאבים הקבוע בסעיף 3 לחוק יחסי ממון.

31. בהעדר הסכם ממון המורה אחרת יחול הכלל הקבוע בסעיף 5 לחוק יחסי ממון. קרי, יחול איזון שווה של כלל נכסי הצדדים ככל ומדובר בנכסים שנצברו במאמץ משותף של הצדדים, ויש לכלול במסגרת איזון המשאבים את הנכסים שנצברו במהלך הנישואין במאמץ משותף על שם מי מהצדדים.

### המועד הקובע – מהו מועד הקרע שממנו ואילך נפסק השיתוף הרכושי?

32. בהתאם לסעיף 5(א) לחוק יחסי ממון, מועד האיזון הינו מועד פקיעת הנישואין, אם באמצעות גט ואם לאחר פטירת אחד מבני הזוג. עם זאת, סעיף 5א' לחוק יחסי ממון מאפשר לבית המשפט להקדים את מועד מימוש הזכות לאיזון משאבים בהתקיים אחד התנאים המנויים בו.

33. על פי הסכמת הצדדים בדיון מיום 10.9.2020, מועד הקרע נקבע ליום 28.2.2017.

### איזון משאבים:

34. לשם איזון המשאבים מונה רו"ח נתן שטרנפלד (להלן: "המומחה"), כמומחה מטעם בית המשפט, אשר הגיש ביום 8.2.2021 חוות דעת לאיזון משאבי הצדדים. ב"כ התובעת שלח שאלות הבהרה למומחה וביום 10.5.2021 השיב המומחה לשאלות הבהרה מטעם ב"כ התובעת והותיר את חוות הדעת על כנה. יוער, כי שני הצדדים לא ביקשו לחקור את המומחה על חוות דעתו, והמפורט בחוות דעתו לא נסתר.

35. בסיכום חוות הדעת ניתנו שתי אפשרויות לאיזון משאבים:

הראשונה, ולפיה על הנתבע להעביר לתובעת כיום סך של 859 ₪ לאיזון כולל של עודף זכויותיו.

השנייה, נחלקת למספר חלקים:





## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

• מאחר ורוב זכויות הנתבע צבורות במסגרת זכויות הפנסיה, על התובעת להעביר לנתבע כיום סך של 25,528 ₪.

• איזון הזכויות הפנסיוניות בשיעור של 38.82% לטובת התובעת, בהתאם לפסיקתא שניסח המומחה.

36. הנתבע הגיש ביום 21.2.2021 תגובתו לחוות דעת המומחה, לפיה הוא מעדיף שהאיזון יבוצע לפי החלופה הראשונה בחוות דעת. לטענתו, החלופה הראשונה עדיפה, שעה שהיא מסיימת את ההתחשבות בין הצדדים.

37. ביום 21.2.2021 הגישה התובעת תגובתה לחוות דעת המומחה, לפיה היא מסכימה לחלופה הראשונה שהוצעה בחוות דעת המומחה.

38. משכך לאור הסכמת הצדדים בעניין זה, הנני קובע כי איזון המשאבים בין הצדדים יתבצע בהתאם לחלופה הראשונה המוצעת בחוות דעת המומחה מיום 3.2.2021.

39. כעת, כל שנותר לבית המשפט להכריע במסגרת התביעה הרכושית הוא בסוגיית המיטלטלין והרכב. נפנה לבחינת עניינים אלו כעת.

### המיטלטלין:

40. נקודת המוצא לדיון הינה כי במהלך תקופת השיתוף צברו הצדדים מיטלטלין ואת שווים יש לאזן.

41. על פי הוראת סעיף 10 לחוק המיטלטלין, התשל"א – 1971 (להלן: "חוק המיטלטלין"), רשאי בית המשפט לצוות על חלוקת המיטלטלין בעין, או בדרך של מכירתם וחלוקת הפדיון בין הצדדים, או בדרך אחרת הנראית לו יעילה וצודקת בנסיבות העניין. לעניין אופן החלוקה קובע סעיף 10 (ב) לחוק המיטלטלין, כי פירוק שיתוף במיטלטלין יעשה בהסכמה בין השותפים ובאין הסכמה על פי צו בית משפט.

42. לטענת הנתבע, הוא זכאי לקבל מחצית מהמיטלטלין אשר צברו בני הזוג במהלך חייהם המשותפים שנותרו בבית המגורים. לטענתו, הוא זכאי לקבל לידיו גם את כל הרכוש שהיה בבעלותו עוד בטרם נישאו הצדדים, כולל רהיטים ועבודות יד אשר היו שייכים לו, וככל שיתברר שהתובעת עשתה שימוש באותם מיטלטלין לאורך התקופה, זרקה, השמידה ו/או



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

השתמשה באופן שאינו מאפשר שימוש, יש לשום את המיטלטלין ולחייב את התובעת לשלם לנתבע ואף לקזז את הסכום מהאיזון שנקבע בחלופה הראשונה לחוות דעת המומחה.

43. הנתבע צירף לתצהיר הרכושי מטעמו מיום 5.3.2018 שלוש רשימת ציוד: רשימת ציוד וכלי עבודה אשר לטענתו נרכשו על ידו טרם הנישואין, רשימת ציוד וכלי עבודה ורשימת מיטלטלין של תכולת הבית שנותרה בידי התובעת אשר יש לאזנה או לחלקה.

44. מנגד, טענה התובעת, כי הנתבע הוציא ציוד רב יקר ערך מהבית והתובעת אף העבירה לנתבע זוג רמקולים ומגבר על דעת עצמה, וכי היא מסכימה לכך שכל אחד יישאר עם זכויותיו ועם הרכוש הקיים אצלו, וככל שהנתבע יתנגד לכך, על בית המשפט לפסוק על יסוד החומר הקיים בפניו. לטענתה, ערכו של הציוד שהנתבע הוציא מהבית גדול מאוד מערך מחצית רכב, וכי על הנתבע לשלם לה את ההפרש שבין מחצית מערך הציוד שלקח לבין חצי מערך הרכב שנשאר אצלה.

45. בתצהיר הרכוש מיום 22.2.2018 פירטה התובעת את רשימת המיטלטלין שבבית המגורים, וכן רשימת ציוד שנרכש על ידי הצדדים שקשור לעבודתו של הנתבע (הן לעבודות הסאונד והן לעבודות התחזוקה), אשר נמצא כיום לטענתה בשימושו של הנתבע.

46. הנתבע אישר בחקירתו הנגדית כי הוציא ציוד מהבית, ואף ציין כי הצדדים יסדירו ביניהם את עניין הרכוש:

- ש. הפריטים שהוצאת מהבית, שני מסורים חשמליים הוצאת?
- ת. כן.
- ש. מקרן ומסך הוצאת מהבית ?
- ת. כן כשקניתי לפני הנישואין ב- 1997.
- ש. סולם הוצאת?
- ת. כן. הוצאתי את כל כלי העבודה.
- ש. את המצלמה בעלות של 3,000 ₪ הוצאת?
- ת. איזה מצלמה?
- ש. מחשב נייד ?



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

ת. התובעת ריסקה לי את המחשב. היה מחשב HP

שקניתי כאשר חזרתי מארה"ב והיא ריסקה לי אותו,

המחשב דל שלקחתי לא שייך לי.

ש. את המצלמות לקחת ?

ת. כן. לגבי הרכוש אני נסתדר".

(עמ' 22, ש' 24-36 לפרוטוקול מיום 20.1.2020).

47. בנסיבות האמורות ונוכח ההלכה שבדין לעניין חלוקת מיטלטלין, דומה כי אין אלא להורות

על חלוקתם בעין. לעניין זה ראו את דבריו של כב' השופט ישעיהו שנלר במסגרת עמ"ש (תל

אביב- יפו) 14-03-43761 פלוני נ' אלמוני (פורסם בנבו, מיום 2.12.2015) :

"ומכאן לעניינים הנוספים שהוכרעו על ידי בית משפט קמא.

ראשית, לא מצאנו טעות אשר יש להתערב בה בקביעתו של בית

משפט קמא כי חלוקת הזכויות במיטלטלין תיעשה בדרך של מתן

זכות בחירה למשיבה מתוך שתי רשימות אותן יכין המערער - ולא

על דרך של הערכת שווי המיטלטלין על ידי שמאי, כדרישת

המערער. וראו תמ"ש (טבריה) 11-03-12643 נ. י. נ' ש. י. [פורסם

בנבו] (6.11.13) :

"לעניין אופן החלוקה קובע סעיף 10(ב) לחוק המיטלטלין, כי

פירוק שיתוף במיטלטלין יעשה בהסכמה בין השותפים ובאין

הסכמה על פי צו בית משפט. בנסיבות מקרה זה, הדרך הצודקת

והיעילה לצורך הפירוק היא על ידי חלוקה בעין. אין מקום

להערכת שווי רהיטים וציוד חשמלי ביתי שנרכשו לפני שנים

רבות. אם לוקחים בחשבון הבלאי שעבר על המיטלטלין רק מיום

הפרידה מדובר הרי בשלוש שנים. ואם נתחשב בעובדה שרוב

המיטלטלין נושאים ותק גדול יותר, נמצא למעשה כי כל ניסיון

לערוך פירוק שיתוף בשווי אינו יעיל ויפגע באשה (המעוניינת

להישאר עם המיטלטלין)."



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

ראו גם תמ"ש (תל אביב- יפו) 11-02-35944 פלונית נ' אלמוני (פורסם בנבו, מיום 14.3.2013), שם, הכריע כב' השופט נפתלי שילה על חלוקת המיטלטלין בחלוקה בעין באמצעות הכנת שתי רשימות.

48. לאור האמור לעיל ומאחר והנתבע עזב את בית המגורים בשנת 2017 ונטל עמו חלק מהציוד שראה לנכון ונוכח העובדה כי לבית המשפט אין כלים לקבוע אילו מיטלטלין לקח עמו הנתבע, מה ארע עם מה שנותר בבית מאז ועד ליום זה ואין אפשרות לבחון ו/או לשום את רשימות המיטלטלין אשר פורטו בתצהירי הרכוש מטעם הצדדים ובהעדר כל ראיה לטענותיהם של הצדדים אילו מיטלטלין נטל הנתבע ואלו הותרו בבית המגורים, נחה דעתי בנסיבות מקרה זה, כי הדרך הצודקת והיעילה לצורך הפירוק היא על ידי חלוקה בעין.

49. התובעת תכין בתוך 10 ימים שתי רשימות המחלקות את כל המיטלטלין שנותרו בבית המגורים. בתוך 7 ימים לאחר מכן, יודיע הנתבע איזו רשימה בחר והוא ייטול את הפריטים המפורטים ברשימה שבחר, במועד שיתואם עם התובעת. פרטי המיטלטלין של הקטינים נ.י. ו- א. לרבות מיטת ילדים, שידת מגירות, שולחן מחשב וכד', ייוותרו בידי האם המשמורנית. בחלוף מועד זה וככל שלא תתקבל הודעה רשאית התובעת לעשות במיטלטלין כרצונה. טוב יעשו הצדדים אם יגיעו להבנות בעניין זה.

### כלי רכב:

50. הצדדים רכשו במהלך הנישואין רכב מסוג טויוטה קורולה שנת ייצור 2007, אשר נרשם על שם התובעת (להלן: "הרכב").

51. לשיטת הנתבע, הוא זכאי לקבל מחצית משווי רכב הטיוטה אשר נרכש על ידי הצדדים. לטענתו, התובעת מכרה את הרכב ושלשלה לכיסה את מלוא התמורה בגינו, ומשכך יש להורות לתובעת לשלם לנתבע מחצית משווי הרכב אשר מכרה באופן חד צדדי על פי מחירון לוי יצחק ביום הקרע.

52. התובעת מאידך, טענה, כי מימנה בעצמה את רכישת הרכב, כאשר מחצית הסכום לרכישה ניתן לה על ידי הוריה והמחצית השנייה מומנה באמצעות הלוואה לרכישת רכב שנלקחה מחשבון הבנק שלה. לטענתה, הרכב נמכר על ידה בסכום של 14,000 ₪ ובמקומו רכשה רכב אחר.



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

53. התובעת הצהירה במסגרת דיון מיום 13.7.2017, כי בבעלות הצדדים רכב מסוג טויוטה שנת ייצור 2007 אשר שוויו נכון לאותו מועד עמד על סך של 24,000 ₪ (עמ' 2, ש' 12-14 לפרוטוקול מיום 13.7.2017).

54. בחקירתו הנגדית העיד הנתבע באשר לרכב הטיוטה, כך:

ש. הטיוטה 2007 מי רכש?  
ת. התובעת. המשפחה רכשה רכב כמו שהיא מבקשת  
זכויות בדברים שאני קניתי גם לי מגיעות זכויות"

(עמ' 22, ש' 16-18 לפרוטוקול מיום 20.1.2020).

55. על יסוד כל האמור, ועל אף השימוש הבלעדי אשר עשתה התובעת ברכב, אני מוצא כי יש לכלול במסגרת האיזון את הרכב שהיה לצדדים במועד הקרע.

56. לפיכך, אני קובע כי הנתבע זכאי למחצית שווי הרכב עפ"י מחירון לוי יצחק נכון למועד הקובע 28.2.2017, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק ממועד זה ועד לתשלום בפועל.

### תביעת המזונות- תלה"מ 17-03-43438

#### תמצית טענות התובעת:

57. התובעת טוענת, כי הנתבע עשה מאמץ רב על מנת להפחית את סכום המזונות הזמניים שנקבעו לצדדים, באמצעות טענות שונות ומשונות, תוך שהוא טוען לניכור הורי, ומאידך בא בטענות על כך שהקטינים ס. ו- נ.י. התעקשו תקופה ארוכה לא להיות בקשר עם הנתבע. לטענתה, הדבר נובע מאלימותו והתנהגותו של הנתבע כלפיהם, וכי משמעות הפחתה של המזונות הינה הכבדה על האם.

58. התובעת מוסיפה וטוענת, כי תקופת נישואי הצדדים הייתה רצופת מתחים, אלימות מילולית, ואף אלימות כלכלית ופיזית מצד הנתבע. לטענתה, בעקבות אירוע שהתרחש ביום 18.2.2017 נעצר הנתבע למשך יומיים ואף הורחק מהתובעת ומבית המשפחה על ידי משטרת ישראל, ובהמשך אף הורחק בצו הגנה שניתן בבית המשפט לענייני משפחה בקריית שמונה.



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

59. לטענת התובעת, הבן ס. היה חשוף במהלך תקופה ארוכה לאלימות האב בבית ולאלימות כלפי התובעת, דבר שהביא אותו למצב בו לא היה מוכן לראות את האב ולשוחח עמו, בהמשך גם הבן נ. י. בחר בדרך זו. לטענתה, לשני הילדים צרובה דמותו של האב כאלים, אם כלפיהם ואם כלפי התובעת או כלפי חפצים בבית, ולמעשה האב הוא הגורם לריחוק הקטינים.

60. התובעת הכחישה את טענות ההסתה והניכור וטענה, כי שני הילדים הגדולים אשר סבלו מנחת זרועו של האב והיו חשופים לאלימות, לא הגיעו לאביהם במשך תקופה ארוכה והיו עם אמם, כאשר היא נושאת בכל העומס והנטל הכלכלי הכרוך בכך. לטענתה, הקטין א. מקיים עד ליום זה את ההסדר שנקבע ביום 14.3.2017 בתיק ה"ט 17-03-17287, וזאת כאשר האם מעודדת אותו במאמץ רב להישאר בקשר זה ולשמור עליו.

61. התובעת מוסיפה וטוענת עוד, כי עשתה מאמץ רב להישאר בסביבת המגורים שהייתה לפני הגירושין מתוך כוונה שלא להרחיק את הילדים מהאב, ולשמור על סביבתם הטבעית. לטענתה, היא עושה כל מאמץ ומעוניינת מאוד בקשר של הילדים עם האב, אולם לא ניתן לשכנע את הילדים, בשל הצלקות שהם סוחבים עמם.

62. התובעת הוסיפה, כי אין מדובר ב"ילדים מרדנים", אלא בילדים המסרבים להיות בקשר עם אביהם בשל האלימות הקשה אותה הם חוו מצד אביהם אשר נצרבה בנפשם ובגופם. לטענתה, הבן ס. שהינו מבוגר ואחראי החליט, על אף מעשי האב, לחדש עמו את הקשר דבר אשר שימח את התובעת והיא אף ברכה על כך, וכי לטענתה הגורם המרכזי לניתוק הוא האב. התובעת הוסיפה, כי הנתבע התנגד למינוי מומחה וסירב לתיאום הורי.

63. בכתב התביעה עתרה התובעת למזונות קטינים, כדלקמן: בעבור הבן א. סך של 3,016 ₪ לחודש, בעבור הבן נ.י. סך של 2,131 ₪ לחודש ועבור הבן ס. סך של 2,040 ₪. בתצהירה ובסיכומים מטעמה טענה התובעת לסכומים שונים נמוכים יותר, ופירטה את צרכי הקטינים ההכרחיים, בסך 1,500 לקטין א., 1,550 לקטין נ.י. ו- 1,550 לקטין ס., בתוספת 50% מהוצאות המדור ואחזקת מדור וכן 50% מהוצאות החינוך הרפואה.

64. לטענת התובעת, היא עובדת במחלקת שיווק של מלון \*\*\* ומשתכרת כ- 6,000 – 7,000 ₪ לחודש. לטענתה, הכנסה נמוכה זו אינה יכולה להספיק בצורה כלשהי, כאשר האב אינו משלם את המזונות אותם הוא חב וממשיך לצבור חוב בתיק ההוצאה לפועל, וכי מעולם לא שילם מחצית מדור.



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

65. ביחס להכנסות הנתבע, טענה התובעת בסיכומיה, כי הנתבע עבד בעבר בשלוש עבודות, כשכיר בתפקיד מנהל אחזקה במפעל \*\*\*, כמתכנת מכונות בחברת \*\*\* ובעבודות סאונד באירועים, מסיבות ומקומות בילוי נוספים כעצמאי. לטענתה, הכנסתו בעבר עמדה על סך של כ- 20,000 ₪ בחודש.

66. במסגרת סיכומיה הוסיפה התובעת, כי במקרה הנדון כלל לא היה ניכור הורי, וכי היה מאמץ רב מצד התובעת לחדש את הקשר בין האב לקטינים. לטענתה, העדים מטעם הנתבע לא טענו טענה כלשהי באשר לניכור הורי, ולדבריה, לא היו מודעים כלל למתרחש בתוך הבית, וכי מדובר בעדות שמיעה בלבד. התובעת הוסיפה, כי עצם העובדה שהבן ס. נמצא כיום עם אביו, מוכיחה אף עניין זה.

67. באשר לתמלילים אשר צורפו לכתב התביעה טענה התובעת, כי האב היה הגורם לאמירות השונות של האם, בכך שהיה מתגרה בה, וכי מדובר בתמלילים ערוכים ומגמתיים.

### תמצית טענות הנתבע:

68. הנתבע טוען, לקיומו של ניכור הורי והסתה של הילדים כנגדו. לטענתו, הניכור לא היה פועל יוצא של התנהגותו כלפי הקטינים אלא הסתה מצד האם, הראיה לכך היא העובדה שאחד הקטינים המתנכרים עבר למשמרתו במהלך שנת 2020 אחרי שהשתחרר מהשפעתה המסיתה של התובעת, וכי התובעת לא עשתה דבר לסייע ולטפל בבעיית הניכור ההורי.

69. הנתבע הוסיף, כי אין די בהפחתת המזונות החלקית שנעשתה בדיעבד בשל הניכור ההורי החמור. לטענתו, הקטין נ.י. עדיין מתנכר לאביו וחוסם כל ערוץ תקשורת עמו ונוצר נתק מוחלט מיום 10.4.2017, ומשכך אין לחייב את הנתבע במזונותיו מלכתחילה, ולכל הפחות יש לאפס חובו בלשכת ההוצ"פ, הקטין א. מצוי במשמורת משותפת 6/8 ולכן אין מקום לחיוב במזונותיו, והקטין ס. במשמורתו ללא כל השתתפות מצד התובעת.

70. עוד הוסיף וטען הנתבע, כי הקטינים נחשפו להתנהגות אלימה פיזית מצד התובעת, אלימות שבגינה ס. ברח מהבית בחורף 2016. לטענת הנתבע, התובעת נהגה באלימות מילולית גם כלפי הקטין נ.י. וכלפיו חבריו. לטענתו, אין להסתמך על האמור בתסקירים, נוכח מחדליה של הרווחה.



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

71. לטענת הנתבע, מתלושי המשכורת שצירפה התובעת עולה, כי הכנסותיה עומדות על סך של כ- 7,000 ₪, אף שהתובעת טענה כי היא משתכרת רק כ- 5,500 ₪ לחודש, וכי בניגוד לנתבע שיצא מהבית עם חובות של עשרות אלפי ₪ ותשלומי מזונות אסטרונומיים, התובעת נותרה עם חסכוניות כספיים נזילים בסך של 54,000 ₪. לטענתו, כיום הכנסותיה הכוללות של התובעת הינן משכורת כ- 7,000 ₪, מענקי רווחה וממשלה, קצבאות וסבסוד בסך של כ- 2,000 ₪ בממוצע ומזונות שוטפים לאחר ההפחתה בסך של 3,900 ₪ בחודש, עבור ילד מתנכר בגיל 16 פלוס וילד בחלוקת הורות כמעט משותפת וקצבאות, עולות על סך של 12,000 ₪ בחודש, בעוד שהנתבע משתכר בשנים האחרונות סך של 5,500 ₪ לחודש בלבד.

72. הנתבע טוען, כי התובעת קיבלה ומקבלת קצבת ילדים בסך של 400 ₪ לחודש, מענקי עבודה בסך של 7,000 ו- 8,000 ₪ וכן השתתפות בשכר דירה.

73. ביחס להכנסותיו טען הנתבע בסיכומיו, כי במועד הגשת התביעה עבד כשכיר במפעל "\*\*\*\*" בתפקיד מנהל צוות טכני והשתכר כ- 11,500 ₪ נטו לחודש (כולל בונוס), אולם הוא נאלץ לסיים עבודתו ביום 10.4.2017 בעקבות מעצרו בשל התלונה שהגישה התובעת כנגדו וסגירת החברה בה עבד. לטענתו, מאז אותו יום הכנסותיו אינן עולות על סך של 4,500 ₪, וכי הוצאות המדור של הנתבע עומדות על 3,200 ₪ לחודש. הנתבע הוסיף, כי עובר למשבר אכן הרוויח יותר עקב קשרים אישיים וללא השכלה מתאימה זכה במשרה שישיבה על תקן מהנדס, אולם חברה זו נסגרה וכיום אין לו כל סיכוי למצוא משרה כזו מאחר והוא חסר כל השכלה פורמאלית בהנדסה, ומשכך פוטנציאל ההשתכרות שלו שווה ערך לכזה של פועל בתחום.

74. עוד טען הנתבע, כי התובעת לא הוכיחה ונמנעה מהבאת ראיות ולא הציגה כל אסמכתאות בדבר גובה הוצאות הקטינים, לא הגישה תלושי שכר עדכניים, ולא נתנה כל הסבר המניח את הדעת מדוע בחרה לשנות מקומות עבודה חרף קשייה הכלכליים הנטענים.

75. לטענת הנתבע, התובעת עיקלה זכויותיו לפנסיה ופגעה בכל משאביו הכלכליים במסגרת הליכי ההוצל"פ במטרה למוטט אותו מבחינה כלכלית. לטענתו, מצבה הכלכלי של התובעת יציב וטוב מזה של הנתבע שנאלץ כיום לקבל תמיכה ממשפחתו הגרעינית.

76. לאור האמור עותר הנתבע, לביטול כל חיובי המזונות שהוטלו עליו באופן רטרואקטיבי מיום הגשת התביעה, ולהורות על השבת הסכומים ששילם לידי התובעת בכלל ו/או במסגרת תיק ההוצל"פ. לחילופין, עותר הוא, לבטל את כלל חיובי המזונות שהוטלו על





## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

הנתבע רטרואקטיבית מיום הגשת התובענה, אך לא לצוות על השבת "מזונות שנאכלו" ולהסתפק באיפוס החוב בהוצל"פ, ביטול כלל העיקולים וסגירת התיק.

77. לבסוף עתר הנתבע במסגרת סיכומיו, כי בכל הנוגע לבן ס., תחול החלטת בית המשפט שכבר ניתנה בעניינו, וכי בכל הנוגע לקטינים נ.י. ו-א., יש להורות כי הנתבע יהיה פטור כליל ממזונות בנו נ.י. כל עוד הוא אינו בקשר עמו ומכיר בסמכותו ההורית ובכבודו, ובכל הנוגע לקטין א., יש להורות כי כל צד יישא בהוצאות תלויי השהות והצדדים יחלקו בהוצאותיו הנוספות, קרי גורמי חינוך ורפואה, כפוף למיצוי כל קצבה, הנחה, סבסוד וזכות, אשר יתחלקו ביניהם באופן שווה.

### הפסקת מזונות בשל סרבנות קשר וניכור הורי:

78. הנתבע טוען להסתה ולניכור הורי. לטענתו, ילדים מוכים ונאנסים אינם מתנתקים מהוריהם או מההורה הפוגע, וכי ילדים מוסתים ומנוכרים מתנתקים. עוד הוסיף, כי ילדים מוסתים מפתחים ניכור בתסמונת דומה לתסמונת שבוי ומעלילים עלילות על ההורה המנוכר כפי שהתרחש כאן, וכי ילדים מוסתים ומתנכרים מגדילים את מעגל הניכור גם כלפי המשפחה הגרעינית של ההורה כלפיו הם מתנכרים.

79. לטענת הנתבע, הוא לא התנגד לטיפול בניכור ההורי, הוא זה שהביא בזמן אמת את המשפחה לטיפול אצל מטפלת משפחתית הגב' ענת קיפניס, וכי התובעת היא זו שבחרה להפסיק את הטיפול ואף ניסתה למנוע מהילדים את המשך הטיפול.

80. הנתבע הוסיף וטען, כי במקרה הנדון חלים הכללים שנקבעו בפסיקה ויש לתן לו פטור מוחלט מתשלום מזונות הקטינים עקב הניכור. לטענתו, ביטול המזונות כליל עשוי לגרום לחידוש הקשר.

81. באשר לקטין ס. טען הנתבע, כי כיום הנתבע נושא בכל הוצאותיו תלויי השהות והאחרות ללא השתתפות מצד התובעת. משכך, יש להורות על ביטול חיובו במזונות ילדיו מיום הגשת התביעה ואילך ולקזזם לזכות האב על דרך השבה, וזאת בנוסף לטענותיו לניכור שקדמו למעבר ואשר בגינם יש ליתן לנתבע פטור מוחלט ממזונותיו מיום הגשת התביעה ועד למעבר הקטין ס. לחזקת אביו.

82. בנוסף על האמור, טען הנתבע בסיכומיו, בכל הנוגע למזונותיו של הקטין נ.י., לפטור מוחלט בשל התנכרותו המוחלטת החל מחודשיים לאחר יום הגשת התביעה ועד היום,



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

ובכל הנוגע למזונותיו של הקטין א., טען כי עליו לשאת רק במחצית מהוצאותיו החיצוניות בלבד ובאופן רטרואקטיבי מיום הגשת התביעה.

83. בתורה טענה התובעת, כי אין ממש בטענות הנתבע באשר לניכור הורי וכי מדובר בטענת סרק שאין בה ממש. לטענתה, במהלך ההליך המשפטי הגיש הנתבע מספר בקשות אשר עניינם בקשה למינוי מומחה שיחקור את הילדים ויוכיח שישנו ניכור הורי, אולם כאשר היה צריך האב לשלם על המומחה, ומשהבין לאחר חקירת התובעת שאין ממש בטענות על ניכור הורי, החליט האב למשוך את בקשתו מהמינוי. לטענתה, מדובר באב אלים ואשר לילדה ס. ו- נ.י. סירבו להיות עמו בקשר בשל האלימות הקשה אותה הם חוו מצדו אשר נצרבה בנפשם ובגופם.

84. לטענת התובעת, אין לזכות את האב בפרס של הפחתת מזונות. לטענתה, אלימות הנתבע מחייבת דאגה גדולה לתובעת ולקטינים, שצריך שתבוא לידי ביטוי בעניין מזונות הקטינים. לטענתה, הוכח כי לא היה במקרה הנדון ניכור הורי, וכי מדובר בסרבנות קשר מצד הילדים הגדולים לאור האלימות הקשה אותה הם חוות מצד אביהם. התובעת הוסיפה עוד, כי עצם העובדה שהקטין ס. נמצא כיום עם אביו, מוכיחה למעשה מעבר לכל ספק, כי התנהגות האב היא שריחקה אותו והיא אשר קירבה אותו.

### דיון והכרעה:

85. "ניכור הורי" מתייחס למצבים בהם סרבנות הילד לקשר עם מי מהוריו הינה תוצר של התנהגות מסיתה של ההורה האחר ומהווה מאפיין אחד בקשת רחבה של מאפיינים, שתוצאתה, בדרגתה החמורה, נתק מוחלט בין הילד להורה המנוכר עד כדי מחיקת זהותו וקיומו של אותו הורה בתודעתו של הילד (ראו: תמש (אשד') 16-06-46300-06 **פלוני נ' פלונית** (פורסם בנבו, מיום 17.1.2021)).

86. תסמונת הניכור ההורי הוכרה בבית המשפט העליון ברע"א 3009/02 **פלונית נ' פלוני**, פ"ד נו (4) 872 (2002), כתופעה בה מופעלים על הילד אמצעים פסיכולוגיים שונים הגורמים לניתוקו מהורה אחד, בד בבד עם תלות יתר בהורה המנכר. לא כל מקרה של סרבנות קשר הוא תולדה של ניכור הורי.

87. סרבנות קשר אינה שם נרדף לניכור ההורי, אלא מהווה אחד ממאפייניו, ואין די בעצם קיומה של סרבנות קשר כדי לקבוע כי עניין לנו בניכור הורי, ויש לבחון את הרקע לסרבנות



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

הקשר, האם היא מוצדקת ואם יש לה הסבר כלשהו. (רע"א 3009/02 פלונית נ' פלוני, פ"ד נו (4) 872 (2002)).

88. המונח הכללי "סרבנות קשר" מתייחס למצבים בהם ילד מסרב להימצא בקשר עם אחד מהוריו. ישנם מקרים בהם סרבנות הקשר מגיעה על רקע טענה ממשית שיש לה צידוק, למשל במצבים של התעללות, הזנחה, אלימות פיזית או מינית ומחלת נפש פוגענית.

89. במצבים אלה הסיבה לסרבנות קשר לא קשורה להסתה או לחבלה של אחד ההורים בקשר בין הילד להורה האחר, מסורב הקשר, אלא נעוצה ביחסו של ההורה הפוגע כלפי הילד ובמערכת היחסים בין השניים.

90. על האבחנה בין סרבנות קשר לניכור הורי עמד כב' השופט שוחט בעמ"ש (מחוזי תל אביב-יפו) 60592-03-15 ק' ל' נ' י' פ' (פורסם בנבו, מיום 08.06.2015) :

**"סרבנות קשר אינה שם נרדף ל"ניכור הורי". סרבנות קשר היא אחד המאפיינים של תופעת ה"ניכור ההורי" (רע"א 3009/02 פלונית נ' פלוני, פ"ד נו (4) 872) ואין די בעצם קיומה וממילא יש לבחון את הרקע לה, האם היא מוצדקת ואם יש לה הסבר כלשהו. מעבר לכך, נכון לבחון אם קיימים מאפיינים נוספים מעבר לסרבנות הקשר שיש בהם כדי להצביע על "ניכור הורי" – ובראש ובראשונה, לטעמי, פעילות מכוונת של המערערת לשלילה או הגבלה של האפוטרופסות הטבעית שיש למשיב על ילדיו. פעילות שכזו, מטרתה אחת, למחוק את דמותו של האב מעולמם של הילדים ולמצב בתודעתם משפחה גרעינית ללא דמות אב בתוכה. קיומה של פעילות כזו, ללא הצדקה, מטה את הכף לקביעה בדבר קיומה של "תסמונת ניכור הורי" ולטעמי בדרגתה החמורה."**

91. סעיף 9 לחוק המזונות מקנה לבית המשפט סמכות לפטור מתשלום מזונות, באופן מלא או חלקי, וזאת כאשר סבר בית המשפט שמן הצדק והיושר לעשות כן, בשל התנהגות מחפירה שהזכאי במזונות התנהג כלפיו. בע"א 477/73 סולומון נ' סולומון, פ"ד כח(2) 3 (1974) התייחס בית המשפט לפרשנות המונח "התנהגות מחפירה", וקבע שאין הכרח שתהיה פגיעה במשלם המזונות אלא די שהפגיעה בו תהיה טבעית ובשל ההתנהגות כלפיו ובכך תישלל מהזכאי טענה בדבר טוהר מידותיו, והכל על פי קני מידה אובייקטיביים. במשך השנים מגמת הפסיקה הינה צמצום תוצאות הלכת "בן מרדך" כך שפטור זה יעמוד למשלם



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

רק במקרים קיצוניים של מרדנות, ונקבעו קני מידה מחמירים מאלה שנקבעו בסעיף 9 לחוק.

92. האפשרות לבטל או להפחית מזונות של קטין מרדן, במקרים מסוימים, הוכרה בפסיקה (ראו: ע"א 574/83 חגג נ' חגג, פ"ד לח(3) 331; ע"א 4322/90 אדלשטיין נ' אדלשטיין, פ"ד מו(1) 289; ע"א 1880/94 קטן נ' קטן, פ"ד מט(1) 215). ואולם, שעה שבכל הכרעה בעניינם של קטינים תהיה השפעה לעיקרון טובת הילד (ראו: ע"א 723/72 יהלומי נ' יהלומי, פ"ד כז(2) 757, 760), ומזונות קטין משולמים לצורך צרכיו של הקטין - "שלילת המזונות היא צעד קיצוני וחריף אשר יש להימנע ממנו אלא אם כן קיימות נסיבות יוצאות דופן" (ע"א 1741/93 אזולאי נ' אזולאי [פורסם בנבו]).

93. בע"א 425/68 משכיל לאיתן נ' משכיל לאיתן, פ"ד כג(1) 309 (1969) נפסק, כי הפעלת סנקציה של ביטול מזונות על מנת להשפיע על קטין שיפגוש את הורו, ספק אם זו הדרך לקרב לב ילד אל אביו, או שמא יכול הדבר אף להעמיק הקרע ביניהם. עם זאת נפסק באותו מקרה כי לפי הדין העברי, קטין שמסרב להיות בקשר עם האב, פטור מתשלום מזונותיו.

94. במקרה שפטור ממזונות עלול להביא לחוסר בסיפוק צרכים הכרחיים של הילד בשל היעדר יכולתה של האם לספקם, ייתכן ובכל זאת יש מקום לחייב את האב להשלימם וזאת עד דרגת ההכרח.

95. נפסק כי בית המשפט לא ימהר לפטור הורה ממזונות ילד "מרדן", וייתכנו אף מקרים בהם מסרב הקטין לפגוש את הורו ואף אינו נוהג בהם מצוות כבוד אב ואם ועדיין לא יוכרז כ"מורד", וזאת כאשר לא ניתן לתלות את האשם בקטין וכאשר הנסיבות מצביעות על צידוק לסרבנות (ראו: ע"א 199-77 חריר נ' חריר, לב(1) 458 (1977)).

96. בע"מ (י-ם) 513/09 פלונית נ. פלוני (פורסם בנבו, מיום 31.12.2009) נפסק, כי: "ייתכנו מקרים בהם מסרב הילד לראות את אביו או את אמו, ואף אינו נוהג בהם מצוות כבוד אב ואם, ועדיין לא יוכרז כילד "מורד". כאלה הם המקרים בהם לא ניתן לתלות את האשם בקטין וכאשר הנסיבות מצביעות על קיום צידוק לסרבנות...ילדים נוטים לשאת בקרבם כעסים רבים כלפי אותו הורה אשר ע"פ הבנתם אחראי לקרע במשפחה. לכן, אין די בסתם סירוב להיפגש עם ההורה כדי לשלול מהילד את מזונותיו, ולא בכדי נקבע כי יש לתור אחר ביטויי עולבים, גסים ופוגעים, שלא כמקרה זה, כדי לפטור את ההורה מתשלום מזונות ילדיו".



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

97. עוד נפסק, כי על בית המשפט לשים לנגד עיניו את טובתו של הקטין הכוללת סיפוק צרכיו ההכרחיים, על מנת שלא יגיע חלילה לחרפת רעב.

98. לשם ביטול חובת המזונות בשל מרדנות קטין, יש צורך בקיומה של הוראת בית משפט המחייבת את הקטין בקיום הקשר, וכי הסיבה לסרבנות הקשר היא בשל התנהגות הקטין ולא בשל נסיבות אחרות, המצדיקות לכאורה את הסרבנות (ראו: תמ"ש (ירושלים) 48008-03-19 פלוני נ' אלמוני (28.8.20); ע"א 1880/94 קטן נ' קטן, פ"ד מט(1) 215 (1995); ע"א 4322/90 אדלשטיין נ' אדלשטיין, פ"ד מו(1) 289 (1991); ע"א 574/83 חג'ג' נ' חג'ג', פ"ד לח(3) 331 (1984); ע"א 66/84 למברג נ' למברג, פ"ד לח(3) 315 (1984); ע"מ (י-ם) 513/09 פלונית נ' פלוני (2010); תמ"ש (חי) 42858-03-10 האב נ' האם (2013), כן ר' תמ"ש 30589-10-12 ש.ה נ' א.ה (2013).

99. בתמ"ש (י-ם) 48008-03-19 פלוני נ' אלמוני (פורסם בנבו, מיום 28.8.2020) ציין כב' השופט נמרוד פלקס, כי: "התביעה לביטול או צמצום חיוב במזונות ילדים צופה פני עתיד, ותכליתה להביא לחידוש הקשר בין הורה לילדו. עסקינן איפוא בהליך טיפולי, אשר תכליתו להביא לחידוש הקשר בין הילד לבין הורה... תביעה לביטול או צמצום החיוב במזונות ילד עוסקת במערכת היחסים שבין הילד לבין ההורה החייב במזונות, ויש בה הצבת "תג מחיר" למעשי הילד, תוך תקווה שזה יביאו לחדש את הקשר עם הורה".

100. הפסקת החיוב במזונות או הפחתתם בגין סרבנות קשר לא נעשה בכל מקרה של העדר קשר, שכן הפטור ממזונות הינו אמצעי קיצוני שיש לנקוט בו במקרים קיצוניים "עד שמגיעים למסקנה כי אי רצון לפגוש בהורה שאין בידיו משמורת, מצדיק הפחתת המזונות הדרושים לקיומו, ראוי לנהוג בזהירות ובריסון" (ראו: ע"א 1880/94 הנ"ל; ע"א 1741/93 אזולאי נ' אזולאי (13.7.1994)).

101. על בית המשפט לבחון כל מקרה לגופו, ומהן הסיבות שהובילו להיווצרות היחסים הבלתי תקינים, כאשר מזונות הקטין לא יופסקו אם הדבר יביא את הקטין לחרפת רעב. על בית המשפט לנהוג באיפוק בכל הנוגע לעוצמת הפעלת הסנקציה "אין מבטלים מזונות של ילד מורד לחלוטין, ניתן להורות על צמצום. החובה לספק את מזונותיו ההכרחיים שרירה וקיימת. לא דנים אותו לחרפת רעב, בוודאי כאשר אין לתלות את האשם בקטין" (ראו: תלהמ (צפת) 20-09-59562 פלוני נ' אלמונית (פורסם בנבו, מיום 1.12.2021)).



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

102. ברע"א 3761/10 פלוני נ' פלונית (פורסם בנבו, מיום 15.07.2010) (להלן: "הלכת פלוני") קבע בית המשפט העליון את הכללים שגובשו בפסיקה בסוגיית ההשלכות הכלכליות על בן מרדן, ואלה עיקרם:

- א. יש לנקוט משנה זהירות וריסון בשימוש בהפחתת המזונות הדרושים לקיומו של קטין; שלילה או הפחתה לא יהיו האמצעי הראשון להתמודדות עם קטינים המסרבים לקשר עם הוריהם, שכן שלילה הינו צעד קיצוני וחריף אשר יש להימנע ממנו אלא באם ישנן נסיבות יוצאות דופן ויש לשקול תמיד חלופה מתונה כגון הפחתת מזונות.
- ב. אין "למדוד התנהגותו של ילד בגיל זה בקנה מידה של אדם מבוגר". יחס הקטין להורה הוא תולדה של אכזבה ותסכול הקשורים עם אווירת הגירושין.
- ג. קיימת חובה לבחון את עקרון העל של טובת הילד בטרם ינקטו צעדים לרעתו.
- ד. במקרים חריגים של התנהגות מחפירה ומקום בו אין תקווה לשיקום הקשר, אין זה הוגן לחייב אב בתשלום מזונות קטין, והכל תוך בחינת טובת הילד.
- ה. קיימת חובה לבחון את השפעת פסיקת המזונות על אפשרות חידוש הקשר בין ההורה לילד.
- ו. יש להתייחס להתנהלות ההורה שעותר לביטול חיוב המזונות, למניעיו ולעיתירתו תוך בחינה באם סרבנות הילד עצמאית או שמא קיימת אשמה מצד מי מההורים למצב.
- ז. יש לבחון את ההשלכות הכלכליות של ביטול או הפחתת המזונות על הקטין המרדן ועל אחיו.

103. לעניין "טובת הילד" נקבע בהלכת פלוני כי "תחולתו של עיקרון זה מחייבת לבחון האם הפסקת המזונות תפעל - בסופו של יום - לטובת הילד, ולטובת הקשר עם הוריו. במקרים חריגים וקיצוניים יותר, בהם מדובר בהתנהגות מחפירה, בקשר שלא נראית תקווה לשקמו ובמצב דברים בו אין זה הוגן לחייב את האב לפרנס את בנו ("כספומט") תוך התעלמות מהיחס המוענק לו - מחייב עקרון טובת הילד לוודא, לפחות, שאין פגיעה בצרכיו הבסיסיים. דברים אלה צריך שיעשו באיזמל עדין.

### מן הכלל אל הפרט:

104. ביום 19.2.2017 הגישה גב' ענת קיפניס שטיפלה במשפחה דוח אודות המשפחה. בדוח צוין כי: "הסתבר ששבירת החפצים על-ידי ח. לא הייתה חד פעמית אלא תופעה מתמשכת... ח. רואה את התופעה כתגובה שלו ל"אלימות המילולית" של ד.. גם הוא, גם ד. וגם הילדים



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

הדגישו שהוא לא פגע ב-ד. ובילדים בצורה פיזית. לפי דבריהם הנעילה מחוץ לדירה הייתה חד-פעמית. גם ח. וגם ד. הינם הורים מסורים ואהובים... במפגשים שהתקיימו אחרי המפגש הזה, נמסר על-ידי בני המשפחה שלא היו יותר התפרצויות אלימות בבית. ככל שידוע לי, ח. אינו מעורב במקרי אלימות במסגרות אחרות. במפגש פנים אל פנים הוא אינו משדר מסרים תוקפניים. לדבריו הסיבה היחידה לתוקפנות היא הקשיים בתקשורת שלו עם ד....".

105. בעניינים של הצדדים הוגשו מספר תסקירים. ביום 20.9.2018 הוגש תסקיר מטעם לשכת הרווחה, לפיו הקשר בין בני הזוג הינו מורכב ועבר שינוי דרסטי לרעה בעקבות צו ההרחקה, שנבע מתלונה הדדית של אלימות בין שני בני הזוג. מאז המקרה הצדדים אינם מתגוררים יחד ואינם מצליחים לקיים תקשורת תקינה לטובת ילדיהם, וככל שעובר הזמן משבר האמון ביניהם הולך ומעמיק ודבר זה משפיע על מצבם הרגשי והתפקודי של הילדים.

106. בנוסף, העו"ס ציינה בתסקיר מיום 20.9.2018, כי קיימת תקשורת עוינת בין שני ההורים אשר מתרחשת גם בנוכחות של הילדים. לאב רצון לחדש את הקשר עם בניו הגדולים בהקדם האפשרי, הוא מבין את הפגיעה הנפשית והרגשית שהילדים חוו במהלך השנים שבהן היו נוכחים לוויכוחים ומריבות קשות בין ההורים, הוא לקח חלק בטיפול קבוצתי ופרטני במרכז למניעת אלימות, והביע רצון לתהליך של תיאום הורי שלא התממש. האם משתפת פעולה עם אנשי החינוך והטיפול באופן שמגיע למפגשים על פי הצורך, אך יחד עם זאת מבטאת חוסר אמון ביכולת לסמוך על אנשי המקצוע, ולמרות מספר ניסיונות התערבות, לא ניכר שינוי בהתנהלותה ודפוסי חשיבתה, והיא עדיין אינה לוקחת אחריות מצדה באשר לניתוק הקשר של הילדים מאביהם.

107. במסגרת הערכה מסכמת של העו"ס בתסקיר מיום 20.9.2018 נכתב כך :

"הילדים עדים ומושפעים מהמאבק של הוריהם במשך כשנה וחצי (כנראה שגם לפני כאשר עוד ההורים חיו ביחד)...מדובר במערכת יחסים מורכבת לאורך זמן ואף טרם הגירושין. כיום ההורים אינם מסוגלים לייצר תקשורת בונה ומטיבה עבור ילדיהם. כשנה וחצי שני הילדים הבוגרים אינם נמצאים בקשר עם אביהם, האב לאורך תקופה ארוכה ניסה לחדש את הקשר ללא הצלחה, וחווה התנגדויות רבות ואף תוקפנות רבה מצדם.



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

לאור זאת אנו המלצנו על חזרה לוועדת התסקירים כדי לבחון דרכי התערבות נוספות. לוועדה הוזמנה המפקחת המחוזית, מומחית לניכור הורי (ד"ר ענבל בראון) והעוסיות המטפלות במשפחה (טלי קנטר העו"ס של האם ואמירה אנגלסברג העו"ס של האב). **בתאריך 16.9.2018 התקיימה וועדת התסקירים ואלו ההמלצות:** שני ההורים התחייבו לתהליך של חידוש קשר בין האב לילדיו. התחייבות זו התקבלה בברכה והערכה ע"י שאר המשתתפים בוועדה....המלצות אלו גובשו יחד עם שני ההורים, כל אנשי המקצוע, עו"ס מחוזית ומומחית לניכור הורי. לאחר כיומיים מסיום הוועדה, האב נסוג מהסכמתו לתהליך באופן נחרץ.

108. בנוסף לאמור, ביום 3.1.2019 המותב נפגש עם הקטינים בנוכחות עו"ס יחידת הסיוע והעוזרת המשפטית. בית המשפט התרשם מהשיחה עם הקטינים, כי הדברים שתיארו ביחס לאירועי האלימות מצד הנתבע כלפיהם וכלפי התובעת משקפים את שחוּו בפועל, זאת בייחוד לנוכח התיאור המפורט של מעשי האלימות שאירעו בזמן שהותם בארצות הברית וגם לאחר חזרתם לישראל.

109. לגרסת התובעת, היא עודדה את הקטינים ועשתה כל שניתן כדי שכל הקטינים יהיו בקשר עם האב. בחקירתה הנגדית אישרה התובעת, כי ס. לא היה בקשר עם אביו כבר בעת הגשת תביעתה למזונות, ובהמשך הצטרף אליו גם הבן נ. י. (עמ' 2, שורות 2-6 לפרוטוקול מיום 20.1.2020).

110. כשנשאלה התובעת בחקירתה הנגדית כיצד הטענה לאלימות מתיישבת עם עדותו של ס. וחקירתו במשטרה, השיבה:

ש"ס...תסבירי לבית המשפט איך יכול להיות, איך הטענה שלך לאלימות של הנתבע כלפי הילדים, מתיישבת עם עדותו של ס. וחקירתו במשטרה לפיו אביו מעולם לא תקף אותו או מישהו אחר מבני המשפחה...את צירפת את החקירה של ס. מהמשטרה ושם הוא נשאל האם הוא הותקף על ידי אביו או מי מבני משפחתו והוא השיב שלא, הילד מכחיש את התקיפות ומדובר על





## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

חקירה שהיתה ביום 19.2.17. תסבירי לבית המשפט את הסתירה.

ת. אין סתירה, הילד בזמנו היה בן גיל ה- 14 שנים, ילד מבוהל שלא מבין מה עבר עליו בחקירה משטרתית, זה לא דבר קל לילדים, אני יכולה להבין את המצב ש- ס' היה שרוי בו, להיחקר במשטרה לא קל, היה מבוהל ומבולבל וזה לא קל. הוא טען את טענותיו בפני כל פקידי הסעד, עו"ס לסדרי דין ועו"ס לחוק הנוער, בפני מנהלת הרווחה, וכלל את כל רצף האלימות שחווה עוד כשהיה ילד קטן.

ש. את אומרת עכשיו ש-ס' שיקר בחקירת המשטרה?

ת. ס' היה ילד, היה מבוהל".

(עמ' 2, ש' 9-22 לפרוטוקול מיום 20.1.2020).

111. כשנשאלה כיצד הטענה לאלימות מתיישבת עם הדו"ח של גב' קיפניס, השיבה התובעת:

"התצהירים שהגשנו לבית המשפט יש את התכתובת שלי עם גב' קיפניס ברגע שהיא שמעה על אלימות שהילדים גוללו בפניה, ובפני האלימות שהנתבע הפנה כלפי, ביקשה ממני שאפנה לקבלת עזרה ושאני חייבת להתלונן ושאני צריכה לקבל עזרה... נ. ישב וגולל בפני גב' קיפניס את מקרה האלימות שקרה ב- 8/16, הוא סיפר לה שהנתבע נעל אותם מחוץ לדלת ולא נתן להם להיכנס וניפץ מחצית מהרכוש שלי בבית, ועד ש-ס. לא איים שיתקשר למשטרה הנתבע לא רצה לפתוח את הדלת, וככה במשך שעות רבות הם היו בחוץ...אנחנו מתחילת התהליך באנו לקיפניס בעניינו של ס. שסבל מבעיות קשר וריכוז ולא לטיפול משפחתי, כי לא בחרנו לשתף את קיפניס באלימות כי אינה מטפלת משפחתית".

(עמ' 2 ש' 23-36, עמ' 3 ש' 1-3 לפרוטוקול מיום 20.1.2020).

112. כאשר הופנתה התובעת במהלך חקירתה הנגדית לכך שתמליל ההקלטה מס' 28 אינו מתיישב עם הכחשתה לניכור הורי, אמרה כי:



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

ש. מפנה אותך לתמליל ההקלטה מס' 28, שם אמרת "לא סובלת אותו, מתי יישרף בגיהנום..." זאת לא הסתה? ת. ההקלטות האלה שהנתבע הביא הם הקלטות מגמתיות, איפה התמלולים של הנתבע? קולו לא נשמע? מה קדם לזה? אני מאשרת שאמרתי את זה אבל היו גם הקלטות שהנתבע אמר, אתם לא יודעים מה קדם לזה, קולו לא נשמע. הנתבע קילל, איים שיסלק אותי, יחזור לכפר שבאתי ממנו, ואני לא ראויה למגורים בקיבוץ, כל הזמן אוימתי שהילדים יילקחו ממני..."

(עמ' 3, ש' 25-30 לפרוטוקול מיום 20.1.2020).

ובהמשך העידה בעניין זה כך:

ש. כאשר הכפשת את הנתבע ומכנה אותה בשמות גנאי, מעודדת את הילדים לגנוב ממנה, להגיד לילדים שלא יהיו נחמדים לסבתא שלהם כי היא מקור כל הצרות- מפנה לתמליל, זאת לא הסתה?

...

ת. ראשית לאחר כל השנים שחוויתי איומים מצד הנתבע שלא יהסס לזרוק אותי מהקיבוץ ולקחת את ילדי, אני לא גאה במה שנאמר, עברו שנים ממה שנאמר, מאז שפניתי לרווחה שהסבירו לי שלא יוציאו את הילדים ממני, אז הדברים השתנו ומאז כל מה שעשיתי זה לנסות לקרב בין הנתבע לילדים באמצעות גורמי הרווחה, הודעות, וזה לא הסתה, היינו מבוהלים, מפוחדים...רציתי להרחיק את הילדים מכל הבלאגן הזה, בגלל ש-א. הולך באהבה והייתי שמחה שגם ס. ו- נ. היו עושים אותו דבר..."

(עמ' 4 ש' 12-14, עמ' 5 ש' 6-10, ש' 17-18 לפרוטוקול מיום 20.1.2020).



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

ש"ש. כשאת אומרת ל- נ. בתמלול "מעודדת את נ. לגנוב"-  
 "שום כלום, אנו חייבים להיות חכמים, אם אנחנו  
 רוצים להצליח..." זאת לא הסתה, זאת לא יצירת  
 קבוצות נגד אבא, ויצירת קבוצות נגד הסבא והסבתא ?  
 ת. היינו מפוחדים ומבוהלים כל הזמן הייתי תחת מתקפה  
 ואיומים שיסלקו אותי, וגם בכב' השופט קימלמן  
 ביקשו שיוציאו אותנו מהקיבוץ, זה היה לפני שהתחלנו  
 את הטיפול ברווחה, לפני שהדריכו אותי וכיוונו אותי.  
 יש לציין שהנתבע חי בקיבוץ על משפחתו המורחבת  
 ואני עם ילדי לבד כשאין לי אף אחד ואף משפחה,  
 וההורים שלו ואח לו מעולם לא עניין אותם הקשר עם  
 הילדים שלי, מעולם לא היינו קרובים למשפחה".

(עמ' 5, ש' 20-27 לפרוטוקול מיום 20.1.2020).

114. הנתבע בתורו נתן גרסה אחרת והכחיש אלימות מצדו כלפי התובעת ו/או מי מהילדים  
 וטען, כי התובעת היא זו שהפגינה אלימות קשה מילולית, התנהגותית ופיזית כלפיו וכלפי  
 בני המשפחה, אשר באה לידי ביטוי בצעקות וקללות. הנתבע נשאל בחקירתו האם היה  
 אלים כלפי התובעת והשיב בשלילה, אולם בהמשך עדותו העיד כך :

ש"ש. האם אי פעם היית אלים פיזית כלפי התובעת?  
 ת. לא.  
 ש. האם מעולם לא הרבצת לה?  
 ת. אולי מכה קטנה בטוסיק, בצורה אבהית אבל לא שום  
 דבר שחורג מטעמי חינוך וממש בעדינות.  
 ...  
 ש. ...האם ס. הזכיר פעם שהכית אותו?  
 ת. ס. הזכיר בכלליות אלימות שלי כלפיו לא היה שום דבר  
 קונקרטי והכל היה שקרים, ישב לצד אמו וזה הרגיש  
 כאילו הוא מרים לה, הרימו אחד לשני, זה היה ילד  
 מוסת ומנוכר משאין כמוהו".

(עמ' 10 ש' 34-36, עמ' 11 ש' 1-9 לפרוטוקול מיום 20.1.2020).



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

בהמשך כשנשאל האם הודה בהליך הפלילי באלימות, השיב:

ש"ש. אתה פה מודה באלימות.

ת. כתבתי, כן...".

(עמ' 12, ש' 6-7 לפרוטוקול מיום 20.1.2020).

ובהמשך הודה הנתבע כי לעיתים הוא "מתפרק" על ידי שבירת כלים:

ש"ש. יש פעמים שאתה מתפרק על שבירת כלים?

ת. היו מקרים שהגיעו מים עד נפש והתמוטטתי והייתי

שובר איזה כלי. זה קרה פעמיים או שלוש במהלך שנות

הנישואין, היה מקרה שד. הגדישה את הסאה.

ש. היו פעמים שהתפרקת על הילדים בעניין הזה?

ת. לא. בדרכי הייתי שובר משהו שלי או שנמצא לידי

הייתי גם מצטער אחר כך אבל זה רק עניין של פורקן".

(עמ' 12, ש' 9-14 לפרוטוקול מיום 20.1.2020).

וכשנשאל האם נקט באלימות מילולית כלפי התובעת כאשר קרא לה כלבה, השיב:

ש"ש. האם אי פעם קראת ל-ד. כלבה?

ת. כן".

(עמ' 12, ש' 17-18 לפרוטוקול מיום 20.1.2020).

לאחר מכן, ממשיך הנתבע ומתאר את הנסיבות שהובילו להתנהגותו:

ש"ש. ...זה חלק מההתפרקות שלך באותו רגע שבירת כלי

הזכוכית?

ת. ההתפרקות הייתה הרבה לפני, מה שקדם זה התעללות

רגשית של התובעת בי, כתוצאה מכך עצרתי את הרכב,

ירדתי מהרכב, הלכתי ברגל מ-\*\*\* ל-\*\*\*, נכנסתי

הביתה, נעלתי את עצמי בתוך הבית, הדבר הראשון

שהיה בדרכי זו היתה קערת זכוכית שברתי אותה ובזה

הסתיימו הדברים, האמת כשאבי בא הייתי בשלב



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

שטאטאטי את הדברים. התובעת היתה מתעללת בי  
מילולית, נפשית במשך שנים, קרו מקרים שלא עמדתי  
בזה ובאתי הביתה והתפרקתי לא ליד הילדים ולא  
בנוכחות התובעת".

(עמ' 13, ש' 18-25 לפרוטוקול מיום 20.1.2020).

בנוסף, העיד הנתבע על יחסיו הטובים עם הבן א., כך:

ש"ש. איך אתה מסביר שהיחסים עם א. הם טובים?  
ת. הם טובים, אני משקיע בהם הרבה, וההסתה שם  
פחותה, וגם מגיע אלי מנוכר לפעמים כמו גוש קרח.  
בתצהיר היו בעיות קצת, אבל המצב היום יותר טוב.  
אני עובד חזק על הקשר. אולי הרגל מהגז פחתה  
והתובעת לא מסיתה כמו שעשתה בעבר".

(עמ' 19, ש' 11-14 לפרוטוקול מיום 20.1.2020).

115. כן נשמעו עדים נוספים אשר הובאו מטעמו של הנתבע- כפי שאביא להלן:

העד ד. ג., אשר העסיק את הנתבע בחברת "\*\*\*\*" העיד, כי הוא מכיר את הנתבע שהינו אבא  
מסור לילדיו, וכי כל טענה לאלימות אינה מוכרת לו (סעיף 11 לתצהירו מיום 30.5.2019;  
עמ' 24 ש' 23-37, עמ' 25 ש' 1-13 לפרוטוקול מיום 10.9.2020).

העד ש. נ., תושב \*\*\* שהכיר את הצדדים, העיד גם הוא כי כפי שהוא מכיר את העובדות,  
הנתבע מתפקד כאב מסור ואוהב, דואג ומטפל בילדיו בצורה מעוררת הערכה והשראה,  
עוזר בהסעות, חוגים וטיולים בבית הספר. לדבריו, הנתבע הינו אדם רגוע, משרה אווירה  
טובה וכי הוא אינו אדם אלים ומעולם גם לא הכפיש את התובעת בפניו (סעיפים 4-5  
לתצהירו מיום 29.5.2019 ועמ' 25 ש' 25-36; עמ' 26 ש' 1-21 לפרוטוקול מיום 10.9.2020).

העד ה. צ., אשר מכיר את הנתבע שנים רבות, העיד, כי כפי שהוא מכיר את העובדות  
ומביקורים שלו אצל בני הזוג בבית, הנתבע מסור למשפחתו ולילדיו, תמיד היה לו חשוב  
לקחת אותם לטיולים ולהופעות, הסביר להם את הדברים לעומק בסבלנות והכלה, עבד עם  
הילדים על פרויקטים לימודיים והשקיע בהם רבות.



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

לדבריו של העד, הילדים מאוד אהבו את הפעילויות המשותפות עם ח. ונהנו מכל רגע. העד הוסיף בעדותו, כי לעומת דרכו הרגועה והשקולה של הנתבע, בלטה התנהגותה האלימה והוולגרית של התובעת, אשר תמיד הייתה צועקת על הילדים ועל הנתבע ומדברת בצורה לא מכובדת ומכבדת, תוך שהיא מנבלת את הפה ומתנהגת באלימות: "...ראיתי בעיניים שלי התנהגות מסוימת, התבטאויות מסוימות ואווירה... זה מה שראיתי בעיניים שלי... זה לא היה פעם ולא פעמיים. היו כמה פעמים. כשהייתי שם ראיתי את האווירה הכללית, ההתבטאויות... אני זוכר יותר את הדרך של ההתבטאויות, יש איך אומרים דברים ולא דווקא מה שנאמר, את הדרך, האגרסיביות" (סעיפים 3-7 לתצהירו מיום 29.5.2019; עמ' 27-29, עמ' 26-36, עמ' 28 ש' 1-17, עמ' 29 ש' 1-10 לפרוטוקול מיום 10.9.2020).

עוד ובנוסף אמר העד ה. צ., כי הקטינים עברו הסתה ושטיפת מוח מצד התובעת כנגד הנתבע. לדבריו, הילדים תמיד אהבו את הנתבע ורצו להיות בקרבתו, ופתאום הכל השתנה ומהתנהגותם ברור כי אלה הוסתו כנגדו:

**ש. אתה אומר שהילדים עברו שטיפת מח על ידה**

ת. אין ספק. הייתי רואה את הילדים, ח. שם את עצמו תמיד קודם לפני הילדים, הילדים היו איתו הרבה, מטייל איתם, עושה פרויקטים של מדע, מקליט את הכלים כדי ללמד אותם, היו איתו מלא, פתאום הילדים... לא רק שלא היו איתו הם כבר לא..."

(סעיף 8 לתצהירו מיום 29.5.2019; עמ' 30 ש' 6-9 לפרוטוקול מיום 10.9.2020).

העדה נ. ש., אמו של הנתבע וסבתם של הקטינים, העידה לעניין אלימות התובעת וההסתה הבוטה מצדה כלפי הקטינים, הסתה שהביאה לניכור קשה גם כלפי סבתם:

"קשר בין ילדים של הורים שנפרדים הוא לא דבר של מה בכך והוא ללא ספק מעלה לסערת רוחות ורגשות אצל הילדים. חשוב מאוד איך ההורים במצב הזה מכילים את הדברים, ועוזרים לו לחיות ביחד, והראיה היום היא ששני הילדים הם מנותקי קשר לא רק עם ח. אלא גם עם הסבא והסבתא שרק הרעיפו עליהם טוב, אומר דרשי".

(עמ' 36, ש' 1-5 לפרוטוקול מיום 10.9.2020 ותצהירה מיום 30.5.2019).



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

בהמשך עדותה הוסיפה כי אלימות התובעת היא זו שגרמה לניכור ההורי והנזק שנגרם לקטינים, ואשר הביאה לאלימות המילולית שנקט הנתבע כלפיה:

**ש" את יודעת ש- ח. כינה את ד. בשם כלבה?**

ת. לא יודעת, אבל יכול להיות.

**ש. זה ביטוי ראוי?**

ת. לא. מפני שאלימות כמו ש- ד. הציפה, בהחלט יכול להביא לאלימות מילולית. אם זאת רמת שיח שצריכה להיות, לא.

**ש. מפנה לסעיף 42. את קובעת בפה מלא ש- ד. היא אישה אלימה והיא הגורם. ל- ח. אין כל חלק בעניי הזה?**

ת. אם הייתי חושבת של- ח. יש חלק הייתי כותבת. שום דבר הוא לא חד צדדי. הניכור ההורי הוא כלפי ח. ולא כלפי ד. ומהסיבה הזאת אני אומרת שאין ל- ח. יד ורגל בזה."

(עמ' 37, ש' 14-24 לפרוטוקול מיום 10.9.2020; סעיף 42 לתצהיר

30.5.2019).

116. אקדים ואומר, כי לאחר שנשמעו בפני עדויות הצדדים, לרבות כל שהונח לפני במסגרת ההליך, לא מצאתי כי במקרה הנדון מדובר בניכור הורי ובהורה מנכר ומסית, אלא מצאתי כי מדובר ביחסים מאוד מורכבים ובעיות קשות בהתנהלות של שני ההורים מול הילדים, במיוחד של הנתבע אשר הפעיל לאורך השנים אלימות פיזית ומילולית כלפי בני משפחתו. יצוין, כי גם התנהלותה של התובעת אינה חפה מביקורת, אולם לא מצאתי בטענות הנתבע כי התובעת הפעילה ניכור הורי אקטיבי כלפיו.

117. עסקינן בהורים המנהלים סכסוך ממושך ומורכב, אשר פוגע, לא רק בהם, כי אם גם בילדיהם המשותפים, ונראה שהתנהגות הקטינים אינה כתוצאה מניכור הורי או הסתה של האם, אלא נובעת מכך שהם נמצאים עמוק בלב הסכסוך בין הצדדים והיו חשופים לאלימות מצד הנתבע.



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

118. יש לציין כי במצב הדברים כיום, כאשר הבן ס. במשמורת מלאה של האב ולאב זמני שהות קבועים עם הקטין א. קשה לטעון לניכור הורי. אמנם קיים נתק בין האב לבן נ.י., אולם, כאמור, לא כל ניתוק פירושו בהכרח ניכור הורי.

119. במקרה הנדון שוכנעתי, כי אין זה צודק לשפוט את התנהגותם של הקטין ס. ושל הקטין נ. י. במנותק מבחינת התנהלותו והתנהגותו של האב לאורך השנים, וגם כיום, לאחר למעלה מארבע שנות התדיינות, טרם הגיעה המשפחה לאיזון ולרגיעה.

120. נסיבות המקרה דנן אינן מגבשות תשתית בדבר קיומו של ניכור הורי מכוון מצד התובעת, בוודאי שבמיוחד לאור חידוש הקשר ומעברו של הילד ס. לחזקת האב, והקשר היציב והקבוע בין האב לבנו א. שממשיך להתקיים באופן שוטף מאז הפרידה ועד ליום זה, קשר שמתנהל בתמיכתה ועידודה של התובעת, ואיננו תואם לסממנים של תופעת הניכור ההורי "קלאסי".

121. אוסיף ואומר, כי גם אף מומחה לא בחן את המשפחה והצביע על התובעת כמסיתה או כמנכרת, והוכיח ניכור הורי, וכאמור, גם לאב יש חלק בכך שהקטינים סרבו להיות עמו בקשר בשל האלימות אותה נקט כלפיהם וכלפי התובעת. התנהלותו של האב והאלימות שהפגין כלפי בני משפחתו, יכולה להוות הצדקה, לסרבנות של הקטינים לשהות במחיצתו. כל זאת לא מצביע על קיומו של ניכור הורי, ואינני סבור שיש לקבוע כך שעה שאין קביעה שכזאת מטעם גורם מקצועי מומחה.

122. בפסיקה נקבע כי לצורך אבחון תופעת הניכור ההורי והטיפול בה בית המשפט מסתייע בגורמים המקצועיים, ובבע"מ 6327/08 פלוני נ' פלונית (פורסם בנבן, מיום 10.9.2008) נקבע, כי יש לנקוט משנה זהירות בקביעת קיומה של תסמונת הניכור ההורי וכי "לשם קביעת המצב לאשורו יש להסתייע בבחינתם של הגורמים המקצועיים האמונים על כך, תוך בדיקה ביקורתית של בית המשפט את המסקנות שהוגשו לו".

123. כאמור, לא מצאתי כי התובעת הפעילה ניכור הורי כלפי הקטינים. מהראיות שהובאו בפני עולה, כי על אף המצוקה בה התובעת הייתה נתונה, היא עודדה את הקטינים ועשתה ככל שניתן כדי שהקטינים יתקרבו ויהיו בקשר עם האב. עדותה של התובעת כי פעלה לשמור על הקשר בין האב לקטינים, הייתה אמינה וקוהרנטית ובסופו של יום גם הניבה תוצאות, ולאחר תהפוכות רבות, חודש הקשר בין הילד ס. לאב ובפועל החל מיום 1.10.2020 עבר ס. לחזקת אביו.





## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

124. לפיכך, לאור האמור לעיל, ומאחר והמקרים בהם בית המשפט ישלול מזונות הם מקרים קיצוניים ולא שוכנעתי כי מקרה זה נופל לגדר אותם מקרים, דרישת הנתבע להורות על ביטול המזונות נוכח ניכורי הורי ו/או סרבנות קשר- נדחית.

### דיון והכרעה- מזונות הקטינים:

#### המסגרת הנורמטיבית:

125. הצדדים בתיק הינם יהודים, משכך חל בעניינם הדין העברי.

126. סעיף 3(א) לחוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות), תשי"ט-1959, קובע:

**"אדם חייב במזונות הילדים הקטינים שלו והילדים הקטינים של בן זוגו לפי הוראות הדין האישי החל עליו, והוראות חוק זה לא יחולו על מזונות אלה".**

127. על פי הדין העברי ישנם מספר 'מעגלי חבות' במזונות: מעגל מזונות החובה ומעגל מזונות הצדקה. עד לאחרונה, הגישה בפסיקה הייתה שביחס לקטינים עד גיל 15 שנים, חב האב חבות אבסולוטית במזונות ילדיו ביחס לצרכיהם ההכרחיים ומעבר לגיל 15 שנים, חל דין צדקה על שני ההורים.

128. לאחרונה, חל שינוי בפסיקה ביחס לקטינים בגילאי 15-6. ביום 19.7.2017 ניתן פסק דין תקדימי בבית המשפט העליון, אשר דן בשאלת פרשנות הדין האישי ומידת חיוב האב במזונות ילדיו (בע"מ 919/15 ובע"מ 1709/15 **פלוני נ' פלונית ואח'** (פורסם בנבו, מיום 19.7.2017)) (להלן: **"בע"מ 919/15"**).

129. בפסק הדין בע"מ 919/15 נקבע, כי בגילאי 6-15 תחול על שני ההורים האחריות למזונות הילדים באופן שווה מדין צדקה, כאשר היקף החיוב ייקבע על בסיס יכולותיהם הכלכליות היחסיות מכלל המקורות, לרבות הכנסה מעבודה ובהתחשב בחלוקת זמני השהות של הקטינים ובהתחשב ביתר נסיבות העניין:



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

**"בגילאי 15-6 חבים שני ההורים באופן שווה במזונות ילדיהם  
מדין צדקה, תוך שהחלוקה תקבע על פי יכולותיהם הכלכליות  
היחסיות מכלל המקורות העומדים לרשותם, לרבות שכר  
עבודה, בנתון לחלוקת המשמורת הפיזית בפועל, בשים לב  
לנסיבות המקרה".**

130. באשר למזונותיהם של ילדים מקטני קטנים, דהיינו מתחת לגיל 6, הרי שעל פי הדין החל, מוטלת על האב חבות מוחלטת במזונות ילדיו הקטינים. הפסיקה אימצה את הגישה ההלכתית לפיה אב יהודי חייב לבדו במזונות ההכרחיים של ילדיו הקטינים עד הגיעם לגיל 6, וחייב זה הינו חיוב אבסלוטי, בעוד שהאם פטורה ממזונות אלה, בלי קשר למצבה הכלכלי (ראו: תה"ס (ת"א 11446-11-16 מ.ה. נ' ר. ב. (פורסם בנבו, מיום 15.1.2018)).

131. בגדר צרכים הכרחיים של קטין, שחובתו של האב לספקם במלואם, נכללות רק חלק מהוצאות המשפחה. צרכי הקטין שנחשבים למינימום הכרחי הם: דיור (שכר דירה והוצאות דיור שוטפות- אחזקת דירה, ריהוט וציוד לבית, מים, חשמל, גז, ארנונה וטלפון), מזון, ביגוד והנעלה, חינוך, בריאות ותחבורה. ייתכן ויכללו בסל זה גם הוצאות מיוחדות לקטין כגון הוצאות רפואיות מיוחדות, שיעורים פרטיים וכיו"ב. כל מה שמעבר לכך (כגון: צעצועים, חופשות, ביגוד וצרכי חינוך מעבר למינימום הנדרש) נכללים במסגרת מזונות מדין צדקה.

132. בפסיקה ניכרת מגמה של צמצום הצרכים ההכרחיים למינימום (ראו: תמ"ש (ת"א) 16981/96 דהאן נ' דהאן (פורסם בנבו, מיום 16.5.1996)), כאשר נקבע, כי ישנם צרכים הכרחיים של כל קטין באשר הוא קטין וצרכים הכרחיים מינימאליים.

133. לעניין הוצאות המדור ואחזקתו, הפסיקה נוהגת להעמיד את שיעור השתתפות אב בהוצאות מדור והחזקתו בגין שני קטינים בשיעור של 40% לערך מכלל הוצאות אלה. יש שרואים באחזקת מדור צרכים הכרחיים ויש שרואים בו צרכים מדין צדקה (ראו: ע"א 52/87 הראל נ' הראל, פ"ד מג (4) 201, 205 (1989); ע"א 764/87 אוהר נ' אוהר (פורסם בנבו, מיום 31.12.1987); תמ"ש (ת"א) 104840/00 א. ב. א. נ' ב. א. (פורסם בנבו, מיום 21.7.2003) ותמ"ש (י-ם) 21990/00 פלוני נ' אלמוני (פורסם בנבו, מיום 3.4.2011).

134. בכל הנוגע לחיוב במזונות קטינים מעל גיל 6, בהתאם להלכת בית המשפט העליון בבע"מ 919/15, בגילאי 6-15 שנים החיוב במזונות הוא מדין צדקה והוא חל במידה שווה על שני



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

ההורים, תוך שחלוקת החיוב ביניהם תיקבע על פי יכולותיהם הכלכליות היחסיות מכלל המקורות, לרבות הכנסה מעבודה ובהתחשב בחלוקת זמני השהות של הקטינים ובהתחשב ביתר נסיבות. בכך למעשה הושווה הדין החל בגילאי 6-15 שנים לזה החל בגילאי 15-18 שנים, שם גם החיוב על פי הדין העברי הוא מדין צדקה ומוטל על שני ההורים על פי יכולותיהם הכלכליות היחסיות.

135. לפי פסק הדין המנחה של כב' השופט שוחט בעקבות בע"מ 919/15, מהגעתם של הקטינים לגיל 6, על הערכאה הדיונית לקבוע ממצאים עובדתיים ביחס לפרמטרים הבאים:

א. הערכת וקביעת צרכי הילדים לפי רמת החיים שהורגלו הילדים ערב הפירוד (צרכים תלויי שהות ובכללם מדור והחזקתו, צרכים שאינם תלויי שהות וצרכים חריגים).

ב. היכולות הכלכליות של הצדדים (לא רק הכנסותיהם הפנויות של ההורים אלא קביעת יכולת כלכלית מכל המקורות העומדים לרשות ההורים לרבות שכר עבודה).

ג. קביעת יחסיות ביכולת הכלכלית של ההורים זה מול זה.

ד. חלוקת משמורת בפועל (שקלול הוצאות תלויות שהות ביחס היכולת הכלכלית של שני ההורים וקביעת גובה החיוב בהתאם).

(ראו: עמ"ש (ת"א) 14612-10-16 פ.ב. נ' א.ב. (פורסם בנבו, מיום 20.12.2017)).

136. תביעת מזונות היא תביעה כספית שיש להוכיח ככל תביעה אחרת. כאשר צרכי הקטין לא הוכחו, מוסמך בית המשפט לאמוד את צרכיו על פי ניסיון החיים ויכולות הצדדים כפי שהוכחו בפניו, בית המשפט בתוך עמו הוא יושב. (ראו: ע"א 680/82 נחום נ' נחום, פ"ד לז (4) 667 (1983); ע"א 687/83 מזור נ' מזור, פ"ד לח (3) 29 (1984); ע"א 130/85 ניסים סבן כהן נ' שמעון כהן, פ"ד מ (1) 69 (1986) וע"א 93/85 שגב נ' שגב, פ"ד לט (3) 822 (1985)).

137. בפסקי הדין הוערכו צרכים בסיסים של קטין אחד בסך של 1,150 ₪ ללא הוצאות מדור ושכר לימוד. בר"ע (ת"א) 1895/02 ב.י. נ' ב.נ. (פורסם בנבו, מיום 20.1.2003), פסקה ד לפס"ד השופטת שטופמן:



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

"הלכה פסוקה היא כי צרכיו ההכרחיים של קטין שאינם דורשים ראיות מפורטות ושהם בידיעה הכללית השיפוטית, עומדים על סף של 1,150 ₪ ללא הוצאות מדור וללא הוצאות גן".

138. מספר שנים לאחר מכן, בעמ"ש (ת"א) 1057/09 ש.ת. נ' ד.ג. (פורסם בנבו, מיום 17.10.2010), הרכב בראשות השופט שנלר פסק, כי בחלוף הזמנים ובשל השינויים סכום הצרכים ההכרחיים הוא סף של 1,250 ₪.

כיום, נאמדים צרכים אלו בסך של 1,600 – 2,250 ₪ לחודש.

(ראו: עמש (ת"א) 46291-01-16 פלונית נ' פלוני (פורסם בנבו, מיום 09.10.17) ורמ"ש (מרכז) 59188-10-18 י.נ. נ' א.נ. (פורסם בנבו, מיום 25.10.18)).

139. כן נקבע בפסיקה, כי בית המשפט לא יהיה מחויב לנוסחאות אריתמטיות נוקשות, אלא יוכל לשקול שיקולים שונים העולים ממכלול הנסיבות המשפחתיות, כששיקול העל הוא טובת הילד ורווחתו בבתי שני הוריו (ראו: עמ"ש (ת"א) 32172-11-17 ע. ש. (קטינה) נ' נ.ש. (פורסם בנבו, מיום 10.1.2019)).

140. יש לציין, כי ההלכה התקדימית שנקבעה בבע"מ 919/15 חלה גם במקרה בו המשמורת אינה משותפת וגם במקרים בהם ההתדיינות החלה קודם ניתן פסק הדין בבע"מ 919/15 (ראו: תלה"מ (ראשלי"צ) 17237-01-17 ו.ג. נ' ש.ג. (פורסם בנבו, מיום 17.10.2017); תלה"מ (ת"א) 53712-11-16 פלונית נ' פלוני (פורסם בנבו, מיום 23.10.2017) ותלה"מ (ראשלי"צ) 7531-05-17 פלונית נ' פלוני (פורסם בנבו, מיום 14.11.2017)).

### דיון והכרעה:

### מן הכלל אל הפרט:

141. ילדיהם הקטינים של הצדדים הינם כבני 14, 16 ו- 17 נכון ליום מתן פסק דין זה.

142. כאמור לעיל, בהתאם להסכמות הצדדים מיום 21.2.2021 ולפסק הדין מיום 15.12.2021 (בתיק המשמורת- תלה"מ 17-03-43428), המשמורת על הקטין ס. תהיה בידי הנתבע, ומזונותיו יופסקו החל מיום 1.10.2020 (המועד בו עבר לחזקת האב). משכך, עלי להכריע בסוגיית מזונות הקטינים נ.י. ו- א. בלבד.



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

### יכולותיהם הכלכליות של הצדדים:

143. **יכולותיה הכלכליות של התובעת:** לטענת התובעת, היא עובדת כיום כשכירה במחלקת השיווק של מלון \*\*\* ומשתכרת סך של 6,000 - 7,000 ₪ לחודש. מנגד טען הנתבע, כי לתובעת יכולת השתכרות גבוה יותר מזו שהיא טוענת לה, והכנסתה עומדת על סך של כ- 7,000 ₪ לחודש, וכי בנוסף היא מקבלת קצבת ילדים בסך של 400 ₪ לחודש, מענקי עבודה בסך של 7,000 - 8,000 ₪ וכן השתתפות בשכר דירה.

144. התובעת צירפה לכתב התביעה ולתצהיר הרכוש מטעמה תלושי שכר לחודשים 11/2016 - 12/2017, ולתצהיר עדות ראשית מטעמה תלושי שכר לחודשים 1/2019 - 3/2018 מהם עולה, כי משכורתה הממוצעת כיום עומדת על סך של 6,850 ₪.

145. התובעת נחקרה אודות היקף עבודתה והשתכרותה והעידה, כך:

- ש"ש. את הגשת את התצהיר ב- 7.4 והתלוש האחרון הוא מינואר 2019, האם השכר שלך השתנה נכון להיום?
- ת. מינואר 2019 עד היום חל שינוי בשכר שלי, אין לי פה תלושי שכר לשנה האחרונה.
- ש. מה המשכורת שלך היום ?
- ת. מדובר באותו טווח משכורת".

(עמ' 8, ש' 18 - 22 לפרוטוקול מיום 20.1.2020).

146. בהמשך עדותה אישרה התובעת כי היא מקבלת קצבת ילדים, מענק עבודה וסיוע בשכר דירה:

- ש"ש. את מקבלת 400 ₪ קצבת ילדים ?
- ת. כ- 300 ומשהו ₪ שזה הולך ישירות לחסכון.
- ש. מה זה מענק עבודה ?
- ת. זה מגיע לאמהות חד הוריות, כל אחד רשאי להגיש מענק עבודה. אני מקבל מענק עבודה פעם בשנה.
- ...
- ש. אז כמה את מקבלת סך הכל ?
- ת. זה משתנה, פעם אחת 7,000 ₪, פעם אחת 8,000 ₪.



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

ש. את מקבלת גם 500 ₪ ממשרד הבינוי והשיכון ?  
ת. זה 480 ₪ סיוע בשכר דירה, בקיבוץ זה פחות מהעיר".

(עמ' 9, ש' 17-27 לפרוטוקול מיום 20.1.2020).

147. בענייננו, ולאחר שלקחתי בחשבון את מענקי העבודה אותם מקבלת התובעת פעם בשנה בסך של 7,000 - 8,000 ₪, אני מעריך את יכולת השתכרותה של התובעת בסך של כ- 7,400 ₪.

148. משכך, מצאתי להעמיד הכנסתה החודשית של התובעת על 7,400 ₪ לחודש.

149. יכולותיו הכלכליות של האב: לטענת הנתבע, הוא עבד בעבר בעבודות שונות, כשכיר בחברת "\*\*\*\*", בחברת "\*\*\*\*" וכאיש סאונד עצמאי והשתכר כ- 11,500 ש"ח נטו לחודש (כולל בונוסים), אולם כיום הוא עובד בעבודות מזדמנות והכנסותיו אינן עולות על סך של 4,500 - 6,000 ₪ לחודש, ואילו התובעת טוענת, כי הכנסתו של הנתבע בעבר הייתה לפחות על סך של 20,000 ₪ בחודש.

150. מעיון בתלושי השכר אשר צירף הנתבע לחודשים 3/2016 - 2/2017 עולה, כי משכורתו הממוצעת בחברת "\*\*\*\*" עמדה על סך של 11,300 ₪ נטו. עם זאת, הנתבע יכול וחייב למצות את פוטנציאל ההשתכרות שלו, ובית המשפט רואה במצב הקיים בו הוא עובד בעבודות מזדמנות עם שכר נמוך מצב זמני.

151. במסגרת חקירתו הנגדית נשאל הנתבע לעניין מקום עבודתו וגובה הכנסתו החודשית, ואישר כי בעבר השתכר סך של כ- 16,000 - 18,000 ₪ לחודש, אולם כיום הוא אינו יכול לעבוד ולהרוויח סכומים אלו, בעיקר בשל העיקולים הרובצים על חשבון הבנק שלו:

ש". מפנה אותך לצו ההגנה מיום 14.3.17 שם אמרת שאתה עובד בשלוש עבודות, איך זה מסתדר שלא עבדת במקביל?  
ת. היה לי תיק עצמאי, במקביל לעבודתי הייתי עוסק פטור ועשיתי עבודות גם בעבור לשם, ואנשים אחרים כפריילנסר, עבדתי כעצמאי והצהרתי על כך, עבדתי ב- 3 עבודות כי לא היתה לי עזרה.  
ש. היום איפה אתה עובד?



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

- ת. היום אני עובד בעבודות מזדמנות.
- ש. מתי הפסקת להיות שכיר?
- ת. במאי 2018. אני הקמתי את החברה כאשר לשם נסגרה אז מצאתי את עצמי מחוץ ל- \*\*\* והשותף שלי נפטר והאלמנה סגרה את העסק, וברגע שהתובעת עשתה הגבלה הייתי חייב לצאת מהעסק אחרת היו מעקלים את העסק.
- ש. המשכורת שאתה מקבל, אתה מקבל רק במזומן ?
- ת. החשבון שלי מעוקל.
- ש. לאיפה הכסף שלך מופקד ?
- ת. לא מופקד, כי אם היה מופקד היה הולך להוצל"פ, אני מקבל במזומן.
- ש. אז כמה אתה מרוויח בחודש?
- ת. 4,700 - 6,000 ₪, תלוי מה הפרויקט. אם הייתי עובד שכיר נורמלי יכולתי להרוויח הרבה יותר.
- ש. בעבר השתכרת 18,000 ₪?
- ת. פחות או יותר. אני חסר השכלה ועושה דברים שעושים מהנדסים, אבל יצאתי לעבוד 16 - 18 שעות ביממה זה לא הגיוני ואז הרווחתי 17,000 ₪. היום אני פועל במזומן.
- ש. היום אתה לא עובד ולא מרוויח 16,000 ₪ רק בגלל העיקולים שיש לך?
- ת. נכון.
- ש. אם תעבוד, אין מניעה שתעבוד ותרוויח 16,000 ₪ ובכסף הזה תשלם את חוב המזונות.
- ת. יש מניעה, המניעה היא שהעיקול הוא סוחף ולא היה משאיר לי שום דבר לפרנסה שלי. אני לא יכול לעבוד ולשלם, אני לא מוכן לעבוד 18 שעות".

(עמ' 20 ש' 24-36, עמ' 21 ש' 1-13 לפרוטוקול מיום 20.1.2020).

152. בענייננו, לא מצאתי לקבל את טענת הנתבע באשר ליכולת השתכרותו נכון להיום, שכן הוא יכול להגדיל השתכרותו ואני מעריך את יכולת השתכרותו של הנתבע בסך של כ- 11,500 ₪ לחודש.



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

153. בנסיבות אלו, אני מעמיד את השתכרותו של הנתבע על סך של 11,500 ₪ לחודש.

### יחס הכנסות הצדדים:

154. מאחר ויכולת השתכרותו של הנתבע עומדת על סך של 11,500 ₪ לחודש, ואילו הכנסתה של התובעת עומדת על סך של 7,400 ₪ לחודש, יוצא כי יחסיות הכנסות הצדדים עומדת על כ- 61% לטובת הנתבע לעומת 39% לטובת התובעת.

### יחס חלוקת זמני השהות:

155. בהתאם להסכמות הצדדים בדיון מיום 21.2.2021 ולפסק הדין מיום 15.12.2021 בתיק המשמורת (תלה"מ 17-03-43428), הקטינים נ. י. ו- א. יהיו במשמורת התובעת ובחזקתה, והמשמורת על הילד ס. תהיה בידי הנתבע. נקבע, כי זמני השהות עם הנתבע ימשיכו להתקיים באותה מתכונת הקיימת כיום: א. שוהה אצל האב באמצע שבוע בימי ראשון ורביעי מסיום המסגרת ועד יום למחרת ובכל סוף שבוע שני. נ.י. מסרב לכל קשר עם האב ומאז 10.4.2017 לא מתקיימים זמני שהות כלשהם בינו לבין האב.

156. על כן, ניתן לראות כי במחזור של 14 ימים בחודש, הקטין א. שוהה 6 ימים אצל האב ו- 8 ימים אצל האם, דהיינו 43% מהזמן אצל האב ו- 57% מהזמן אצל האם, ושיעור החזקת הקטין נ.י. אצל כל הורה הינו 100% לאם ו- 0% לאב.

### דיון בצרכי הילדים:

157. כאמור, עסקינן בשני קטינים, נ.י. בן 16 שנים ו- א. בן 14 שנים.

158. התובעת העמידה את צרכי כל אחד מהקטינים על סך של 1,500 ₪ לקטין א. ו- 1,550 ₪ לקטין נ.י., בנוסף ל- 50% מהוצאות המדור ואחזקת המדור וכן 50% מהוצאות החינוך.

159. הנתבע טען, כי סכומי המזונות הנתבעים אינם משקפים את צרכי הקטינים בפועל, וכי התובעת לא הציגה כל אסמכתאות בדבר גובה הוצאות הקטינים, וביקש לפטור אותו ממזונות בנו. נ.י. כל עוד הוא אינו בקשר עמו, ובכל הנוגע לקטין א. להורות כי כל צד יישא בהוצאותיו והצדדים יחלקו בהוצאותיו הנוספות.





## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

160. כבר עתה אומר, כי צרכי הקטינים כי שפירטה התובעת פורטו בהגזמה יתרה. במצב דברים זה, כאשר לקטין יש צרכים כצרכי בני גילו, מוסמך בית המשפט להעריך את הסכום הנדרש על פי ניסיונו (ראו: ע"א 93/85 **שגב נ' שגב**, פ"ד לט (3) 822, 829 (1985) וע"א 687/83 **מזור נ' מזור**, פ"ד לח(3) 29, 33 (1984)).

161. **הוצאות מדור:** התובעת צירפה לתצהיר עדות ראשית מטעמה הסכם שכירות על פיו דמי השכירות החודשיים בהם היא נושאת עומדים על 4,000 ₪. עם זאת יש לקחת בחשבון, כי התובעת מקבלת 480 ₪ סיוע בשכר דירה כל חודש, כך שלמעשה הוצאות המדור החודשיות שלה עומדות למעשה על 3,520 ₪, כך שחלקם של הקטינים בתקופה זו בהוצאות המדור עומד על סך של 1,408 ₪ (40% מ- 3,520 ₪).

162. **הוצאות החזקת המדור:** לאחר שעיינתי באסמכתאות שצורפו ושעה שבית המשפט בתוך עמו יושב, מצאתי להעמיד את הוצאות החזקת המדור החודשיות של התובעת על סך של 1,800 ₪. לפיכך, חלקם של הקטינים בהוצאות אלו עומד על סך של 720 ₪ (40% מ- 1,800 ₪).

163. משכך, חלקם של הקטינים בהוצאות המדור והחזקתו עומד על סך של 2,128 ₪ בחודש (1,408 ₪ + 720 ₪), **1,064** ₪ לכל קטין.

164. לאור כל האמור לעיל ונוכח פסיקת בית המשפט בעניין גובה המזונות ההכרחיים ובשקלול כל הנתונים שבפני, יכולותיהם הכלכליות של הצדדים ויחס הכנסותיהם הפנויות אשר עומד על כ- 61% לטובת הנתבע לעומת 39% לטובת התובעת, צרכי הקטינים, ובהתחשב בזמני השהות של הנתבע עם הקטין א. ומאחר ולא מתקיימים כל זמני שהות בין הנתבע לקטין נ.י., אני מוצא בנסיבות העניין לחייב את הנתבע **בתשלום מזונות בסך של 800 ₪ לחודש לקטין א. וסך של 500 ₪ לקטין נ.י., ובסה"כ 1,300 ₪ לחודש עבור שני הקטינים**, כאשר סכום זה כולל הוצאות מדור ואחזקתו. בנוסף אני מחייב את הנתבע בתשלום מחצית הוצאות החינוך והבריאות של הקטינים, הכל בהתאם להוראות שיפורטו להלן.

165. לאחר ששקלתי את הדברים ונוכח הנסיבות, לא מצאתי לשנות את גובה המזונות הזמניים שנקבעו בהחלטות מתאריכים 28.4.2017 ו- 21.9.2019.

**סיכום ותוצאה:**



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

166. מכל המקובץ נקבע כדלקמן :

א. התביעה הרכושית בתלה"מ 17-03-43447- מתקבלת באופן חלקי כמפורט להלן:

1. איזון המשאבים בין הצדדים יבוצע על פי החלופה הראשונה המפורטת בחוות דעת האקטואר שהוגשה מיום 3.2.2021.
2. חלוקת המיטלטלין בין הצדדים תיעשה בעין באמצעות הכנת שתי רשימות אותן תכין התובעת ותעביר לידי הנתבע לבחירה באחת מהרשימות.
3. פירוק השיתוף ברכב ייעשה באופן שהתובעת תעביר לנתבע את חלקו בהתאם למחירון לוי יצחק נכון למועד הקרע 28.2.2017.

ב. התביעה למזונות ומדור קטינים בתלה"מ 17-03-43438- מתקבלת באופן חלקי.

1. הנתבע ישלם לידי התובעת מזונות הקטין א. בסך של 800 ₪ לחודש, ומזונות הקטין נ.י. בסך של 500 ₪ לחודש, ובסה"כ 1,300 ₪ לחודש עבור שני הקטינים כולל הוצאות מדור ואחזקתו.
2. דמי המזונות ישולמו לתובעת בכל 1 לכל חודש עבור אותו חודש.
3. דמי המזונות הנקובים לעיל, יהיו צמודים למדד המחירים לצרכן, כפי שזה מתפרסם מידי 15 בכל חודש על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. מדד הבסיס יהא המדד שיקבע בחודש 1/2022 (להלן: "מדד הבסיס").
4. דמי המזונות הנ"ל יתואמו ויעודכנו על פי השינויים ממדד הבסיס הנ"ל מדי שלושה חודשים.
5. למען הסר ספק, מודגש בזה שמדדים שליליים לא יובאו בחשבון, קרי דמי המזונות לא יופחתו.
6. דמי המזונות המפורטים לעיל ישולמו לידי התובעת בנוסף לקצבת הקטינים נ.י. - א. המשולמת לתובעת ע"י המל"ל ו/או בנוסף לכל קצבה, גמלה או הטבה לה היא זכאי, ככל שהיא זכאית על פי כל דין. בהתאם להחלטה מיום 2.4.2021 קצבת הילד ס. תועבר לידי האב.



## בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.

7. בנוסף לדמי המזונות, יישאו הצדדים בחלקים שווים בכל הוצאות החינוך, לרבות תשלומים לבית הספר, תשלומי הורים, ציוד, ספרים ותלבושת לבית הספר, אבחונים דידקטיים, חוגים (בעלות מתנ"ס), תנועות נוער וטיולים. חיוב הנתבע בהשתתפות עבור יותר מחוג אחד לכל ילד כפופה להסכמתו מראש ובכתב להשתתפות הקטין באותו חוג.

8. כמו כן, יישאו הצדדים בחלקים שווים בהוצאות הבריאות החריגות שאינן מכוסות על ידי סל הבריאות של הקטינים או ביטוח רפואי אחר, לרבות טיפולים רגשיים, טיפולים פסיכולוגיים, טיפולי שיניים, אורתודנטיה, משקפיים ועדשות, אבחונים נוירולוגיים ורופאים מומחים. ככל שתהיה מחלוקת בין הצדדים על נחיצותו של הטיפול, יפעלו הצדדים לפי המלצת הרופא המטפל.

9. דמי המזונות ישולמו לקטינים א. ו- נ.י. עד הגיעם לגיל 18, או סיום לימודיהם התיכוניים ולפי המאוחר. בתקופת השירות הצבאי או שירות לאומי ישולם 1/3 מהסכום האמור.

167. בשולי פסק הדין, כולי תקווה כי עם סיום ההליכים, הצדדים וכן הקטין נ.י. ואביו ישכילו למצוא את הדרך לחדש את הקשר בין האב לקטין נ.י., וזאת לטובת כל הנוגעים בדבר ובעיקר לטובתו של הקטין נ.י..

168. בנסיבות המקרה, ועל מנת לא להסלים את הסכסוך בין הצדדים, אני מורה כי כל צד יישא בהוצאותיו.

169. המזכירות תמציא העתק פסק הדין לצדדים ותסגור את שני התיקים שבכותרת.

מותר לפרסום בהשמטת פרטים מזהים.

ניתן היום, ה' שבט תשפ"ב, 07 ינואר 2022, בהעדר הצדדים.

מחמוד שדאפנה, שופט



## **בית משפט לענייני משפחה בנצרת**

תלה"מ 17-03-43447 ש. נ' ש.

תלה"מ 17-03-43438 ש. נ' ש.